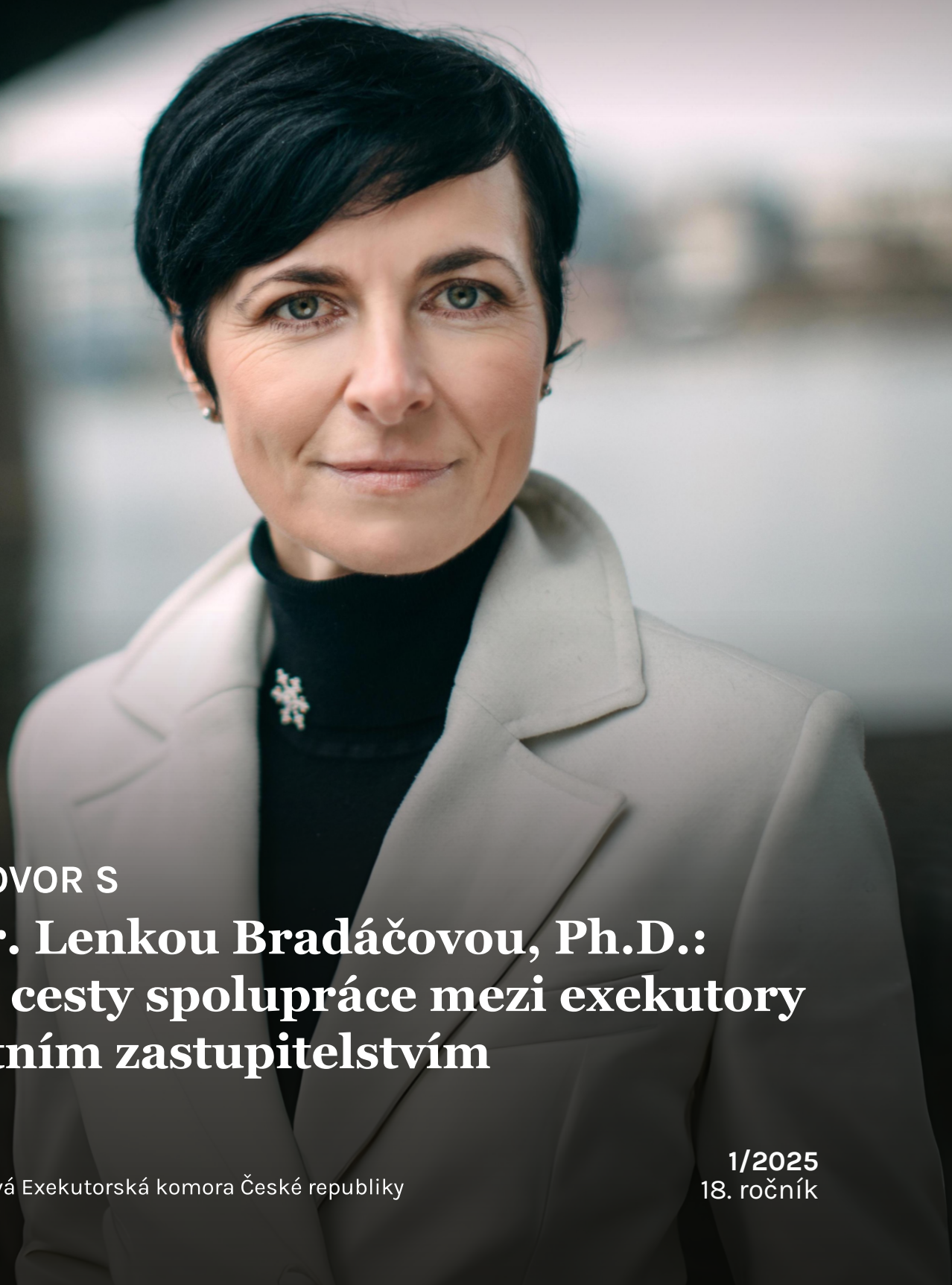

KOMORNÍ LISTY

ČASOPIS SOUDNÍCH EXEKUTORŮ

ROZHOVOR S

JUDr. Lenkou Bradáčovou, Ph.D.:
Nové cesty spolupráce mezi exekutory
a státním zastupitelstvím

vydává Exekutorská komora České republiky

1/2025
18. ročník

DRAŽTE NA Portaldrazeb.cz!

1) NA MÍRU EXEKUTORŮM

Portál dražeb je vytvořený přímo na míru soudním exekutorům. Systém je neustále inovován na základě uživatelských podnětů.

2) CENA A SERVIS

Bezkonkurenční cena.
Žádné skryté poplatky a vícenáklady.

3) FLEXIBILITA A PŘIPRAVENOST

Vývoj systému sleduje aktuální legislativní i technologické novinky. V procesu je zapojení do celoevropské sítě dražebních portálů.

4) VŠECHNY DRAŽBY NA JEDNOM MÍSTĚ

Web je přehledný pro dražebníky i dražitele.
Jediný portál obsahující všechny exekuční dražby = masivní návštěvnost.

5) GARANCE KVALITY

Oficiální dražební portál s dynamickým rozvojem počtu dražebníků i dražitelů.
Exekutorská komora ČR jako garant kvality pro exekutory i dražitele.

3 měsíce ZDARMA + 10 inzerátů na Sreality ZDARMA pro nové dražebníky

CENÍK

Cena inzerce na Sreality = 10 Kč

Cena inzerce na Reality.iDNES = 3 Kč

Platba pouze za vydraženou dražbu s nejnižším podáním:

do 150 tisíc = 150 Kč

do 1 milionu = 800 Kč

nad 1 milion = 1200 Kč

* Technická podpora, helpdesk a právní podpora v ceně.

KONTAKTUJTE NÁS:

text: Mgr. Jaroslav Kocinec, LL.M.

soudní exekutor, Exekutorský úřad Frýdek-Místek, předseda Právní a legislativní komise

Editorial

Drahé kolegyně a kolegové, přátelé a kamarádi,

dostalo se mi cti napsat pár slov za Právní a legislativní komisi, čím se v tzv. PAL zabýváme a jaké nás čekají světlé zítřky. Mám však na stole duplicitní stížnost (přes kopírák na soud a ministerstvo), kdy povinní lžou, jako když tiskne. Dále jsem z datové schránky otevřel dvojitou žalobu za 4 miliony korun, které údajně dlužím jak dlužníkovi, tak poddlužníkovi. Legislativní proces? To je taky divočina. Takový zvláštní začátek jara, který bere vidinu světlých zítřků.

Vím však, co vás potěší. Přeci cizí neštěstí. Proto si dovolím jednu smutnou historku. Slibuji, že oklikou se dostaneme k práci PAL komise.

Jsem ve věku, který již nelze nazvat mládím. Je to střídání období diet nebo tréninku a nic moc nepomáhá. Proto se sportovním aktivitám nevyhýbám.

Asi před půl rokem se ozval známý z koncipientských školení. Znal jsem ho jen zběžně. Výrazný typ, nějaký Venca. Prý nám přes nějakého kolegu dává případy, dvakrát chtěl právně poradit. Při jedné takové interakci jsme narazili na společný sport. Slovo dalo slovo, Venca je prý v daném sportu mistr. A už byl domluvený sportovní pobyt u našich severních sousedů!

Údajně si udělám i licenci, když budu chtít. Je třeba však někomu něco dát. Trošku mě to zarazilo. Zavolal jsem člověku, který je v tom oboru legenda, a zeptal se, jak to chodí. Řekl mi, že žádná licence není potřeba. Takže jsem s poděkováním odmítl. Bohužel, můj vnitřní varovný systém měl zůstat v pohotovosti. Na pobyt jsem přesto odjel.

Véna byl charismatický a autoritativní vůdce zájezdu. Všude byl, všechno věděl. Myslím, že díky němu jsme tento výlet měli o pár tisíc dražší a z pojištění jsme ještě hradili nějakou střední škodu. Navíc jsem neprozřetelně zmínil, že mám

určité kulinární dovednosti – a následně jsem byl přinucen našemu Venouškovi připravit shakshuku na snídani. (Neznáte? Zkuste, je výborná a zdravá.)

Zpět k tragickému příběhu. V jedné chvíli delšího přesunu si ke mně Vašek přisedl a neočekávaně mě požádal o půjčku. Nastala trapná situace. Z dopravního prostředku nešlo vystoupit. Véna naléhal, prý ho zachráním. Ztratil jsem dar řeči. Hlavou mi běžel zákon o spotřebitelském úvěru, insolvenční zákon, a taky postavička muže oděného v uniformě značky Bushman. Nakonec jsem se odvolal jak na slovo Boží, tak na náš etický kodex a nemožnost poskytnout půjčku.

Nebudu vás dál napínat: přestože jsem na rozdíl od dvou dalších účastníků pobyt předčasně neukončil, zdárně jsem přežil. Dokonce jsem si tam našel pár kamarádů, protože vypjaté chvílky spojují. Tito přátelé se mi však týden po konci pobytu ozvali. Něco nesedí na Václavově vyúčtování zájezdu. A taky ty účty, na které mu posílali platby, jsou na výpisech vedeny na jiné lidi. Prý jak dobře ho znám? No z koncipientských školení advokátů, před mnoha lety. A zda bych ho neproklepl.

Jasně, kouknu do insolvenčního rejstříku – tam není. Kouknu na ČAK – divné, tam není ani v sekci koncipientů. Odpovím klukům, že víc nezjistím, protože neznám jeho rodné číslo ani datum narození. Jenže pak pánové najdou smlouvu o hromadném pojištění, kterou za nás jako skupinu Václav uzavíral a uvedl své rodné číslo. Požádám vedoucí kanceláře, zda by mi z placené části CEE udělala lustraci rodného čísla. Za pár minut přijde s pobaveným úsměvem: „*Tuhle lustraci nepotřebujete. Na pána vedeme dvě exekuce. Celkem jich nasbíral 27.*“

Ano, přátelé, byl jsem s dlužníkem na dovolené. Částečně jsem mu ji financoval. Povinný si drze nechal od svého exekutora připravit opulentní

snídani a málem si od něho dokonce půjčil. Kdybych byl cynik, suše konstatuji, že to je asi ta humanizace exekucí v praxi.

Svou práci mám však rád, proto analyzuji, co se stalo. Zda tomu šlo zabránit. Nemáme přístup k datům dlužníka, jaký bychom mohli mít. Můžeme dlužníka denně potkávat na ulici, a přitom ho vůbec neidentifikovat. To se celníkům ani policii stát nemůže. Na rozdíl od nás mohou nahlížet do ROB, kde mají fotografie k dispozici.

Existuje řada nadaných dlužníků, kteří zneužívají systém a z šedé ekonomiky nevyjdou do té doby, dokud soudní exekutoři nedostanou kompetence, aby je odtamtud vytlačili. Tvrdá data, která mou tezi mohou potvrdit, nebo vyvrátit, má Česká správa sociálního zabezpečení. Stačí porovnat odvody lidí před insolvencí, v průběhu insolvence a po skončení insolvence, očištěné od inflačních vlivů.

Dlužník, který dluží a nesnaží se dluh uhradit, musí mít omezen přístup k určitým aktivitám. Neplatič ke splácení dluhu nepotřebuje rybářský lístek, lovecký lístek, letecký průkaz, zbrojní pas, kapitánský průkaz atd. Povinný, který má schopnost dluh splácet, nechť platí. Ten, kdo ji nemá, ať projde insolvenčním řízením.

Dlouholetá pasivní rezistence dlužníka není dobrá pro něj ani pro společnost. Zmrzačené a nedostatečné kompetence soudního exekutora však tomuto neaktivnímu vzdoru napomáhají. Protože jak říkají staří latiníci, debitor non praesumitur donare, čili dlužník v pochybnostech nikomu nic nedaruje. Nebo jinými slovy, věřitelé, buďte obezřetní a nepředpokládejte, že dlužník bude jednat čestně nebo velkoryse.

A právě proto je tu naše PAL komise. Měli bychom naši politické reprezentaci – prezidiu – předložit soubor promyšlených návrhů, jak rozšířit kompetence soudních exekutorů tak, aby zůstali efektivním nástrojem vymáhání práva. To jsou ty světlé zítřky, o které se musíme zasloužit.

Dávejte na sebe pozor a hlavně si nenechte svou práci zprotivit.

Váš Jaroslav

Mgr. Jaroslav Kocinec, LL.M.

Obsah

1	EDITORIAL	3
2	ABSTRAKTY	6
3	ROZHOVOR	
	JUDr. Lenka Bradáčová, Ph.D.: Nové cesty spolupráce mezi exekutory a státním zastupitelstvím	7
	Mgr. Libor Vaculík, Mgr. Ing. Antonín Toman	
4	ČLÁNKY	
	Nízkotučné exekuce II	12
	Mgr. Ing. Antonín Toman	
	SZIF: Exekuce u zemědělských dotací	19
	Mgr. Olga Zumrová	
	Dopad novely insolvenčního zákona na činnost insolvenčního správce	21
	Mgr. Lukáš Stoček, LL.M., MBA	
	ROZHOVOR S AI: Dejte mi práci, kterou dělat můžu, a věnujte se tomu, v čem jste nenahraditelní	23
	Mgr. Olga Černá	
	Vybrané problematické aspekty odkladu exekuce prodejem movitých věcí z pohledu soudního exekutora	27
	Mgr. Bc. Pavel Škrabal	
5	JUDIKATURA	
	Judikatura v exekučních věcech	33
	Mgr. David Hozman	
6	Z HISTORIE	
	Stalo se...	42
	JUDr. PhDr. Stanislav Balík, Ph.D.	
7	ZPRÁVY Z KOMORY	
	Představení nového exekutora	43
	Mgr. Václav Vlášek	
	Z jednání prezidia	45
	Mgr. Petr Prokop Ustohal	
8	ABSTRACTS	46

Abstrakty

Mgr. Antonín Toman

Nízkotučné exekuce II

Druhá část příspěvku o „nízkotučných exekucích“ navazuje na teoretická východiska představená v první části. Autor představuje možnou podobu dílčích fází celého procesu a upozorňuje na možné či nutné odchylky od standardního exekučního řízení. Současně se pokouší o zasazení „nízkotučných exekucí“ do kontextu celého systému vymáhání práva. K tomu patří i obecné úvahy o nákladech spojených s vedením exekučních řízení a potřebě důkladnější revize exekutorského tarifu.

str. 12

Mgr. Olga Zumrová

SZIF: Exekuce u zemědělských dotací

Exekuce na zemědělské dotace je specifickou oblastí vymáhání pohledávek, která podléhá nejen českým právním předpisům, ale především legislativě Evropské unie. Dotace poskytované Státním zemědělským intervenčním fondem (SZIF) jsou totiž vázány přísnými pravidly a nelze je jednoduše postihnout exekučním příkazem. V článku se zaměřujeme na to, jaké možnosti a omezení platí pro exekuce v této oblasti. Zároveň vysvětlíme, jak lze zjistit, zda dlužník pobírá dotace, a jaké informace může SZIF v rámci součinnosti poskytnout.

str. 19

Mgr. Bc. Pavel Škrabal

Vybrané problematické aspekty odkladu exekuce prodejem movitých věcí z pohledu soudního exekutora

Text se kvůli omezenému rozsahu zabývá analýzou pouze vybraných aspektů právní úpravy relativně nového důvodu pro odklad exekuce, jež se vztahuje k provedení exekuce prodejem movitých věcí, a to z pohledu soudního exekutora. Nastiňuje možná východiska aplikace právní úpravy za použití empirických poznatků, které byly získány v rámci jejího využití v samotné praxi, s případným nastíněním možných úprav v postupu soudního exekutora, resp. zákonné právní úpravy.

str. 27

ptali se: Mgr. Libor Vaculík, Mgr. Ing. Antonín Toman

JUDr. Lenka Bradáčová, Ph.D.: Nové cesty spolupráce mezi exekutory a státním zastupitelstvím

S účinností od 1. dubna 2025 přebírá JUDr. Lenka Bradáčová, Ph.D. úřad nejvyšší státní zástupkyně. Ve svém funkčním období se chce zaměřit na modernizaci a digitalizaci státního zastupitelství, důraz na efektivní správu zajištěného majetku a posílení analytického zázemí pro tvorbu trestní politiky. V rozhovoru pro Exekutorskou komoru České republiky hovoří o možnostech spolupráce mezi státním zastupitelstvím a soudními exekutory, jejich rolích ve vymahatelnosti práva i o dosud nevyužitém potenciálu exekutorů při správě majetku v trestním řízení. Jak vidí možnosti této spolupráce v budoucnu? A jaké výzvy ji čekají ve funkci nejvyšší státní zástupkyně?

Úvodem Vám srdečně blahopřejeme ke jmenování Nejvyšší státní zástupkyně. Vzhledem k Vaší nové funkci bychom se nejprve mohli zaměřit na fungování státního zastupitelství. Funkční období nejvyššího státního zástupce činí 7 let, kam byste za tu dobu chtěla posunout státní zastupitelství? Jaké jsou Vaše hlavní priority po nástupu do funkce?

S jistou mírou zjednodušení by se dalo říci, že bych ráda převedla státní zastupitelství do digitálního věku. Přesto, že většina soukromé sféry se v něm pohybuje již několik let, v prostředí justice tomu tak zdaleka není. To souvisí nejen s mou budoucí snahou o dotažení zavedení nových informačních systémů, ale rovněž s prací na elektronickém trestním spisu. Stejně tak si zaslouží pozornost kyberkriminalita ve všech jejích projevech. K dalším prioritám patří znovuotevření debaty o třech stupních státního zastupitelství oproti současnému stavu a systémové vzdělávání státních zástupců. V neposlední řadě bych ráda vystavěla profesionální analytiku, která by poskytovala státu potřebné informace tolik důležité pro tvorbu trestní politiky.

Všeobecně je známo, že podporujete myšlenku třístupňového státního zastupitelství. V čem spatřujete hlavní výhody redukce soustavy státních zastupitelství a který ze stávajících čtyř stupňů by bylo dle Vašeho názoru nejvhodnější vypustit? Měla by tato změna korespondovat s redukcí soudní soustavy?

Redukce soustavy státního zastupitelství není myšlenka nová a je třeba připomenout, že v roce 2012 byla předloha, která tento model zaváděla, již v druhém čtení legislativního procesu. Tehdejší předloha vypouštěla stupeň vrchní, ale nemusí to být jediné řešení. Debata moci soudní v minulosti probíhala i směrem ke stupni okresnímu. Nejprve budu chtít vést debatu. Co je ale jasné, že redukce soustavy státního zastupitelství není nutně závislá na redukcí soustavy soudní. Výhod, které svědčí změně, spatřuji několik, ale ty zásadní spočívají v odbourání procesů, které se v dvoustupňovém trestním řízení logicky mezi dvěma nejvyššími stupni dublují, a posílení individuální odpovědnosti státního zástupce za výsledek trestní věci.

Jaký máte názor na nový dvoustupňový systém kárného řízení? Jaké jsou jeho největší výhody a nevýhody oproti bývalému kárnému řízení? Je v soustavě dostatek státních zástupců, kteří chtějí být „soudci svých kolegů“?

Přednosti předchozího systému kárného řízení, kdy v první a jediné instanci rozhodovaly kárné senáty v rámci Nejvyššího správního soudu, jsou nasnadě. Kárné řízení bylo vedeno před jediným, a to rovnou vrcholným soudním orgánem, který kárný návrh projednal a také o něm zpravidla v přijatelném čase definitivně rozhodl. Vedení relativně jednoduchého řízení před nejvyšší soudní instancí si získalo respekt a důvěru v efektivitu.

Nový dvoustupňový systém kárného řízení sice přináší kárně obviněným řadu dalších procesních záruk, což ovšem může na druhou stranu vést k procesním komplikacím, včetně možného výskytu případů tzv. soudního ping-pongu. Na hodnocení nového systému je nyní příliš brzy. Bude záviset až na konkrétních výsledcích rozhodovací činnosti nových kárných senátů, jimž přeji plný úspěch.

Státní zástupci k novému systému kárného řízení přistupují zodpovědně a nezaznamenala jsem, že by se snad zdráhali být přísedícími kárných senátů. Pro státní zástupce a věřím, že i pro další právnické profese, je tato možnost věcí profesionality, státní zástupci své působení v kárných senátech vnímají především v širším kontextu, tedy jako účast na spravedlivém a zároveň efektivním mechanismu náprav možných pochybení v justičním systému, nikoli optikou osobních či kolegiálních vztahů.

Co si myslíte o možnosti státního zástupce (stejně jako členů ostatních právnických profesí) zbavit se kárné odpovědnosti odstoupením z funkce? Mělo by se hledat řešení, jak donutit i bývalé státní zástupce čelit kárné žalobě nebo je pouhé odstranění takových osob ze systému dostačujícím řešením?

Nepokládám za příléhavé nahlížet na kárné řízení pouze jako na mechanismus sloužící k omezeným

repressivním účelům. Nemůžeme odhlížet od toho, že kárné řízení plní i určitou celospolečenskou roli, umožňuje veřejnosti podílet se na kontrole činnosti státních zástupců a dalších právnických profesí a přispívat tím k transparentci justice i obecně k důvěře veřejnosti. Pokud je sankcí nejpřísnější ztráta funkce, potom rezignaci kárně obviněného vnímám pragmaticky rovněž jako naplnění účelu. Zamyslet bychom se měli nad situací, kdy je považováno kárné odsouzení za první krok k možnosti požadovat od dotčeného státního zástupce regresní úhradu za škodu při výkonu veřejné moci. V tomto případě by rezignace neměla být překážkou pro uplatnění regresního postupu.

V odborných kruzích se často skloňuje nezávislost a nestrannost státních zástupců? Může vůbec státní zástupce dosáhnout naprosté nezávislosti a nestrannosti, pokud zastupuje stát a veřejnou žalobu při potírání trestné činnosti?

Pojetí, že státní zastupitelství zastupuje pouze úzké zájmy státu, pokládám za zastaralé a překonané legislativním i judikatorním vývojem. Vždyť i podle současného zákonného vymezení spočívá obecná role státního zastupitelství v zastupování státu při ochraně *veřejného zájmu*, který je trvalejší a nemusí vždy splývat se „zájmem státu“, často determinovaným aktuální politickou situací. Je tomu tedy právě naopak, zajištění co nejvyšší potřebné nestrannosti, kterou lze dosáhnout jen při nezbytné míře nezávislosti, je nutnou podmínkou k tomu, aby státní zastupitelství vůbec mohlo dostát své ústavní úloze a řádně plnit své úkoly při ochraně veřejného zájmu.

V květnu proběhne druhý obnovený Sjezd českých právníků, jehož nosným tématem je elektronizace a digitalizace. Budete po dobu svého funkčního období usilovat o to, aby státní zastupitelství zdigitalizovalo své procesy a vedlo elektronické spisy? Do jaké míry bude muset přechod na elektronické spisy u státního zastupitelství korespondovat s elektronizací procesů u Policie ČR?

Jak už jsem uvedla, sebevědomý vstup státního zastupitelství do digitálního světa bude velkým úkolem a výzvou nejbližších let. Bylo by ale málo ambiciózní vytyčit si za cíl pouhé „přizpůsobování se“, budu usilovat o to, aby státní zastupitelství bylo proaktivní a využilo všech možností nejen při elektronizaci a digitalizaci, ale třeba i v oblasti umělé inteligence. Zde samozřejmě narážíme na nejrůznější faktické i právní limity a omezení. Úspěch těchto procesů tak bude primárně závislý na tom, jaký význam elektronizaci přisoudí zákonodárce a příslušné státní orgány, neboť státní zastupitelství zde nedisponuje plnou mírou samostatnosti. V tomto směru je symbolické, že právní řád je stále založen na jasné prioritizaci klasických „papírových“ spisů, což platí i pro trestní řízení. Při přechodu státního zastupitelství na elektronické spisy a spisovou službu bude nezbytné zajistit koordinaci s informačními systémy jiných orgánů činných v trestním řízení, především policie.

Jak hodnotíte současnou úroveň spolupráce mezi jednotlivými právníckými profesemi? Spatřujete někde prostor ke zlepšení?

Jednoduše mohu říci – profesionální. Tedy věcná, korektní se vzájemným porozuměním a respektem k rolím. Mohla bych nyní pronést klišé, že je vždy co zlepšovat, ale vyslovím přání. Přeji si, abychom si v aktuálním světě vymezování si pozic silou udrželi my právníci současný formát a kvalitu spolupráce i pro mnoho dalších let.

Jakou roli by mohlo hrát státní zastupitelství v oblasti exekucí? Jakou roli mohou hrát soudní exekutoři v oblasti veřejné žaloby? Kde vidíte styčné plochy, popř. možné synergie? V minulosti se např. hojně diskutovala správa zajištěného majetku v trestním řízení, ale i zjišťování majetku pro následné zajištění. Zůstalo nicméně u diskusí. Soudní exekutoři mohou sice formálně na základě pověření státního zástupce zjišťovat majetek podléhající podle rozhodnutí vydaného v trestním řízení zajištění a provádět

správu takového majetku. Této možnosti ale státní zástupci téměř nevyužívají.

Když srovnáme rozsah působnosti státního zastupitelství a soudních exekutorů, dospějeme k závěru, že nalezení nějakého významnějšího průniku, ve kterém by mohlo docházet k užší spolupráci, není zcela snadné. Praktický problém spatřuji i v postavení soudních exekutorů, kteří jsou etablováni jako soukromé, vzájemně si konkurující podnikatelské subjekty, a to s celorepublikovou působností. Samostatnou kapitolu představují případné výhrady soudních exekutorů stran jejich nevyužívání při správě zajištěného majetku v rámci trestního řízení. Tady je nutné přiznat, že k relevantnímu vyhodnocení schází hlubší analýza struktury zajištěného majetku i důvodů zajištění. Když se podíváme na Zprávu o činnosti státního zastupitelství za rok 2023, tak z ní vyplývá, že v tomto roce zajistila policie majetek v hodnotě 8,8 mld. Kč. Ovšem z hlediska vykazované struktury se jedná většinou o věci důležité pro trestní řízení, tedy věci doličné, u nichž zpravidla faktickou správu nelze z policejního orgánu na další subjekt přenést. Druhou největší skupinu potom představují peněžní prostředky zajištěné na bankovních účtech spravovaných bankovními institucemi. Závěr nyní nemohu učinit, ale je to pro mě dobrý námět tuto problematiku hlubší analýze podrobit.

Část týkající se správy zajištěného majetku se vyřešila legislativně posílením kompetencí Ministerstva vnitra, resp. Centra zajištěných aktiv. Jak se tato změna v praxi osvědčila?

K vytvoření Centra zajištěných aktiv na úrovni Ministerstva vnitra a Vámi zmiňovanému přesunu kompetencí došlo v důsledku novelizace účinné od 1. 7. 2024. Osobně se proto domnívám, že hodnocení toho, zda uvedená legislativní změna byla nakonec přínosem či nikoliv, by bylo předčasné. Mohu pouze doplnit, že Vrchní státní zastupitelství v Praze v rámci tehdejšího připomínkového řízení k návrhu zákona upozorňovalo na možná úskalí sledovaného legislativního záměru. První riziko představovalo omezené množství kontaktních pracovišť, kdy tři pracoviště se nacházela na území hlavního města Prahy a další

pracoviště se nacházela v Kutné Hoře a ve Frýdku-Místku, což by logicky mohlo omezovat množinu potenciálních kupujících. Druhým rizikem byla určitá obava z dostatečnosti personálních kapacit Ministerstva vnitra, tedy z toho, aby po centrálním přesunu kompetence ke správě zajištěného majetku v nadměrné míře nedocházelo k odmítnutí pověření ke správě zajištěného majetku právě z tohoto důvodu. Nicméně za dobu účinnosti legislativních změn nebyly žádné problémy v tomto směru signalizovány.

Spolupracujete při výkonu své profese se soudními exekutory i jiným způsobem? Jak?

třeba upozornit, že v praxi jsou stále zaznamenávány případy se vzájemným nepochopením rozsahu povinnosti mlčenlivosti soudních exekutorů, přestože tato problematika je řešena již přes dvacet let.

Státní zastupitelství i soudní exekutoři se mají starat o vymahatelnost práva. Každá z těchto složek trochu jiným způsobem, nicméně cíle a vůdčí ideje jsou stejné. Jak hodnotíte míru vymahatelnosti práva v České republice z pohledu Vaší profese

Odpovědět na dotaz, co vše z činnosti státního zastupitelství lze zařadit pod vymáhání práva, je složité. Státní zastupitelství je orgánem určeným k zastupování státu při ochraně veřejného zájmu

“

Pojetí, že státní zastupitelství zastupuje pouze úzké zájmy státu, pokládám za zastaralé a překonané legislativním i judikatorním vývojem.

”

Jak jsem již zmínila, současné vymezení působnosti státního zastupitelství a soudních exekutorů výrazně omezuje možnosti profesní spolupráce v mimotrestní oblasti. Na úrovni trestního řízení lze samozřejmě kvitovat spoluprací soudních exekutorů, pokud jde o objasňování majetkových nebo úpadkových trestných činů dlužníků, především pak v rovině prokazování jejich zavinění. Pominout samozřejmě nelze ani oblast trestněprávní ochrany samotného řádného průběhu exekučního řízení, včetně ochrany samotných exekutorských vykonavatelů. Osobně se nedomnívám, že by v této oblasti panovaly systémové nedostatky, byť je

především v trestním řízení. Pak lze za vymahatelnost trestního práva s jistou nadsázkou označit řádné splnění povinnosti státu potrestat trestné činy. Státní zastupitelství ovšem plní řadu úkolů při ochraně veřejného zájmu i v netrestní oblasti. Existuje tedy v zásadě nepřehledné množství kritérií, jak z hlediska státního zastupitelství hodnotit vymahatelnost práva. Jedním z kritérií by mohl být standardně nízký počet zprošťujících rozhodnutí (pod 4 %), ale považuji za nejužitečnější shrnout, že Česká republika je stále jednou z nejbezpečnějších zemí na světě.

Soudní exekutoři při své praxi často narážejí na to, že dlužníci se před zahájením exekuce, ale i v jejím průběhu, dopouštějí jednání, které by bylo možné kvalifikovat jako trestné činy – typicky poškození věřitele, zvýhodnění věřitele, způsobení úpadku nebo maření výkonu úředního rozhodnutí. Tyto činy nieméně většinou nejsou stíhány. Spatřujete Vy v této oblasti nějaký deficit v praxi orgánů činných v trestním řízení? Nebo jde o věc, kterou by bylo nutné řešit legislativní změnou?

Podle statistických dat došlo například v letech 2022 až 2024 k trestnímu stíhání 346 fyzických osob pro trestný čin poškození věřitele, což odpovídá úrovním trestných činů pojistného podvodu (310 fyzických osob) nebo zkreslování údajů o stavu hospodaření a jmění (371 fyzických osob) za shodné období. Statisticky by určitý deficit bylo možné sledovat u trestného činu způsobení úpadku, kde bylo v letech 2022 až 2024 stíháno celkem 11 osob. Pokud se jedná o druhou část otázky, pak je třeba se legitimně dotazovat, jakou

JUDr. Lenka Bradáčová, Ph.D.
Nejvyšší státní zástupkyně

politickou linii vůbec stát v této oblasti zastává, zejména pokud se jedná o skupinu osob, které nejsou schopny dlouhodobě svou dluhovou situaci řešit. Pokud totiž stát na jedné straně legitimizuje postavení úpadkových dlužníků například tím, že soustavně zmírňuje podmínky přístupu k oddlužení nebo opakovaně poskytuje dlužníkům úlevy od dluhového příslušenství v rámci programu milostivého léta, pak nedává koncepčně smysl, aby vůči shodným dlužníkům byly uplatňovány nástroje trestní represe, které mají být již z principu používány subsidiárně. Nemyslím si i s ohledem na to, co jsem řekla, že je namístě uvažovat o konkrétní legislativní změně, spíše o zaměření trestní politiky.

V Česku panuje, byť ne zcela dokonalá, prostupnost mezi právníckými profesemi. Některé profese jsou více otevřené, jiné méně. Jak se Vy díváte na okysličování soustavy státního zastupitelství právníky zvenku? Např. z řad advokátů či soudních exekutorů?

Tuto možnost hodnotím jasně pozitivně a v minulosti se mi opakovaně potvrdilo, že pohled kolegů, kteří v minulosti působili v jiných právníckých profesích, státní zastupitelství posunul. Co se týká netrestních agend, příchod kolegů z vnějšku jednoznačně vítám. Poměrně nedávná novela zákona o státním zastupitelství (provedená zákonem č. 83/2024 Sb.) stanovila povinnost konat výběrová řízení na funkci státního zástupce a určila jasná pravidla pro tato výběrová řízení. Státní zastupitelství je v tomto směru otevřené.

Článek on-line si přečtete zde:

text: Mgr. Ing. Antonín Toman
 právník Exekutorské komory ČR

Nízkotučné exekuce II

První část **diskusního příspěvku** o nízkotučných exekucích publikovaná v předchozím čísle *Komorních listů*¹ nabídla čtenáři úvod do problematiky a vymežila dílčím způsobem teoretická východiska pro další rozvíjení tématu². Předmětem druhé části příspěvku bude popis dalších komponent procesu nízkotučných exekucí, tj. exekucí s nízkou nominální hodnotou (peněžité) vymáhané povinnosti.

4.1 Průběh po zahájení nízkotučné exekuce

Jak bylo uvedeno v první části příspěvku, exekuční řízení bude zahájeno předáním exekučního návrhu a souvisejících metadat konkrétnímu exekutorovi z centrálního uzlu³. V rámci centrálního uzlu budou **hodnověrným způsobem** zaneseny a uchovávány nezbytné údaje (okamžik zahájení aj.).

4.1.1 Fáze „nařizovací“

Po provedení finální kontroly návrhu soudním exekutorem z hlediska formálního i posouzení předpokladů pro vedení exekuce, resp. po potvrzení **o pozitivním výsledku** této kontroly do centrálního uzlu, přejde exekuce do fáze zjišťování a zajišťování postižitelného majetku dlužníka, popř. jeho manžela (k tomu viz kapitolu 3.2.2)⁴. Ta dnes podle § 35 odst. 3 ex.ř. začíná až okamžikem vydání pověření (fakticky ale až jeho doručení do datové schránky soudního exekutora). Soudní exekutor současně neformálně vyrozumí vymáhajícího věřitele o tom, že jeho exekuční návrh byl úspěšný a exekuce pokročila do další fáze.

V případě **negativního výsledku** (neodstranitelná či neodstraněná procesní překážka v širším slova smyslu aj.) soudní exekutor předá informaci centrálnímu uzlu a standardním procesním způsobem se vypořádá s běžícím řízením tím, že řízení zastaví a současně rozhodne o nákladech této úvodní fáze exekuce a stanoví povinnost k jejich úhradě vymáhajícímu věřiteli. Rozhodnutí o zastavení řízení se doručuje pouze vymáhajícímu věřiteli a jeho doručení řízení končí, protože opravný prostředek vymáhajícímu věřiteli právní úprava nemusí přiznávat. V části týkající se nákladů exekuce jde o věc malého právního významu a zapojení soudů je proto zbytečné a neefektivní. V případě zastavení řízení nebrání nic vymáhajícímu věřiteli v podání návrhu k zahájení standardní exekuce⁵. Pokud by se zpětně ukázalo, že k zastavení (ať již v rámci standardní exekuce či mimo ni) bagatelní exekuce dojít nemělo, má věřitel standardní nástroje k uplatnění újmy způsobené nesprávným úředním postupem soudního exekutora. S ohledem na vysokou formalizaci předpokladů pro vedení bagatelní exekuce lze očekávat, že takových případů bude naproste **minimum**.

Ustanovení o **spojování exekucí** se v případě nízkotučných exekucí nepoužije. Tato ustanovení byla do ex.ř. vtělena za účelem ochrany dlužníka jako pojistka proti excesivním nákladům exekuce při vymáhání bagatelních dluhů. Tím, že nízkotučné exekuce jsou designovány pro vymáhání těchto dluhů a excesivní zatížení bude spíše výjimečným jevem, bude systémově efektivnější ponechat řešení případných výrazných nespravedlností do fáze rozhodování o nákladech exekuce

¹ Dostupný i na webu Komory: https://ekcr.cz/nizkotucne_exekuce_prvni_cast

² Z komponent jsem v prvním článku načrtl tyto: „Exekuční titul“, „Exekuční orgány a exekuční soud“, „Strany exekučního řízení“ a „Návrh na zahájení nízkotučné exekuce“.

³ Účastníkem řízení v této fázi je pouze vymáhající věřitel.

⁴ Účastníkem řízení se daným okamžikem stává i dlužník, popř. jeho manžel.

⁵ Jinými slovy tento subtyp zastavovacího usnesení nikdy nevyvolává překážku věci rozhodnuté.

v řízení o kvalifikovaném návrhu na zastavení exekuce (viz kapitola dále 4.2.1).

4.1.2. Fáze zjišťovací

Tato fáze se ve své podstatě nebude výrazně lišit od zjišťovací (lustrační) fáze ve standardní exekuci. S ohledem na omezený výčet použitelných exekučních prostředků (srážky ze mzdy, příkázání pohledávky) bude tato fáze poměrně svižná a automatizovaná. V případě srážek ze mzdy, příkázání pohledávky z účtu u peněžního ústavu a příkázání pohledávky vůči (dalším) finančním institucím je součinnostní agenda postavena již dnes na standardizované (unifikované) datové výměně. Takže z pohledu exekučního orgánu i součinnostních subjektů nedojde k žádné výrazné změně. A pokud dojde k určité změně, pak **pouze ke zjednodušení** – např. v případě součinnosti s plátcí mzdy se soudní exekutor bude soustředit na získávání informací potřebných pouze k vedení exekuce omezenými exekučními prostředky, takže ve výrazně nižší míře bude vyžadovat nestrukturované informace mimo množinu vymezenou v § 33 odst. 5 ex.ř.⁶

V návaznosti na praktické zkušenosti by mohlo v budoucnu dojít i k revizi této součinnostní agendy (nejen) pro bagatelní exekuce, což bude stejně potřebné s ohledem na zákonem předvídaný vznik „evidence srážek“ podle § 125 ex.ř. ve znění účinném od 1. 10. 2026.

4.1.3 Fáze zajišťovací

I v případě fáze zajišťovací **není důvodu se výrazně odchylovat** od procesů předvídaných pro tuto fázi ve standardní exekuci i zásad, které jí ovládají (zejména jde o zásadu vhodnosti vymezenou v § 47 odst. 1 věty třetí ex.ř.).

Soudní exekutor poté, co zjistí postižitelné majetkové hodnoty (mzda, pohledávka k příkázání), vydá exekuční příkaz(y) a zašle je poddlužníkům, aby vyvolal účinky arrestatorií (§ 282, § 304, § 313 i ve spojení s § 320 odst. 2 a § 320aa o.s.ř.), popř. zajistil pořadí vymáhajícímu věřiteli (§ 3, § 8 i ve spojení s § 10 zákona č. 119/2001 Sb.). Soudní exekutor může v nízkotučné exekuci (jak již bylo naznačeno vícekrát) vydat exekuční příkaz k prove-

dení exekuce srážkami ze mzdy, k příkázání pohledávky z účtu u peněžního ústavu, k příkázání jiné peněžité pohledávky a postižení jiného majetkového práva s výjimkou postižení družstevního podílu, se kterým je spojeno právo užívat byt.

Před vydáním exekučního příkazu k postihu účtu manžela dlužníka a jiné peněžité pohledávky, která by mohla být součástí společného jmění manželů, soudní exekutor standardním způsobem ověřuje případné **modifikace manželského majetkového režimu** podle § 42 ex.ř. Na tomto místě je třeba připomenout, že soudní exekutor zajišťuje takové majetkové hodnoty pouze v případě, že vymáhající věřitel již v exekučním návrhu tvrdí a dokazuje, že vymáhaný dluh je společný oběma manželům, popř. jde o dluh vzniklý jednomu z manželů za trvání společného jmění (§ 731 o.z.) a současně nejde o dluh vyjmenovaný v § 732 o.z.

Současně soudní exekutor zašle Vyrozumění o zahájení exekuce katastrálnímu úřadu, v jehož územním obvodu má sídlo soudní exekutor, popř. jiným orgánům či osobám podle § 44 odst. 1 věty poslední ex.ř. Proč, když postihovat nemovité věci v nízkotučné exekuci nebude možné? Zaslání vyrozumění o zahájení exekuce katastrálnímu úřadu a navazující zápis poznámky o vedené exekuci k osobě dlužníka má zejména signalizační charakter, který upozorňuje případné smluvní partnery dlužníka, že převod nemovité věci může být neplatným, neboť dlužník je stížen tzv. **generálním inhibitoriem**. Nízkotučná exekuce je sice omezena co do exekučních prostředků, to ale není důvodem k tomu, aby dlužníkovi nebyla uložena povinnost zásadně neměnit skladbu jakýchkoliv svých aktiv pod sankcí relativní neplatnosti. I v nízkotučné exekuci jde především (byť v racionálně omezeném rozsahu) o ochranu státem aprobovaného zájmu (nároku) vymáhajícího věřitele. Tímto prizmatem by bylo nelogické motivovat vymáhajícího věřitele (zejména finančně – k podrobnostem viz dále) k využití nízkotučné exekuce k vymožení nároku o nízké nominální hodnotě s omezeným rozsahem exekučních prostředků a současně mu neposkytnout odpovídající zajištění jeho nároku pro případ, že se nízkotučná exekuce ukáže jako nedostatečná k vymožení vykonatelného práva věřitele. Neuložení

⁶ Slovy ust. § 34 odst. 4 ex.ř. jde o „(...) sdělení jiných údajů potřebných k vedení exekuce, jejichž potřebnost v žádosti odůvodní.“

povinnosti generálního inhibitoria dlužníkovi v nízkotučné exekuci by mohlo vést ke zmaření účelu (potencionální standardní) exekuce. Současně ve vztahu k dlužníkovi nejde o naložení přílišného břemene, které by po něm nebylo možno za dané situace požadovat. Naopak – generální inhibitorium je prostředek mírný a zákonné výjimky z něj poskytují dlužníkovi plnohodnotné fungování ve společnosti.

4.2. Notifikační fáze

Po doručení (prvního) exekučního příkazu pod dlužníkovi se řízení posunuje do fáze notifikační. V té je třeba dlužníka, popř. jeho manžela, vyrozumět o vedené exekuci a s ní spojených povinnostech a procesních právech. Ani v nízkotučné exekuci se nic nemění na tom, že účinky generálního inhibitoria nastávají okamžikem **doručení vyrozumění** o zahájení exekuce (§ 44a odst. 1 ex.ř.).

4.2.1. Vyrozumění dlužníka a návrh na zastavení

Dlužníkovi soudní exekutor stejně jako ve standardní exekuci doručuje vyrozumění o zahájení exekuce, již vydané exekuční příkazy, exekuční návrh a kopii exekučního titulu (obdobně § 44 odst. 1 věta druhá ex.ř.).

Současně soudní exekutor zašle dlužníku „**základní**“ **příkaz k úhradě** nákladů exekuce. Takové řešení je racionální z toho důvodu, že se s ohledem na omezené exekuční prostředky nepředpokládá nečekaný růst odměny exekutora ani hotových výdajů (nákladům nízkotučné exekuce a jejich paušalizaci se nicméně budu věnovat podrobněji dále), resp. k takovému navýšení dojde pouze výjimečně. Základním východiskem je, aby náklady nízkotučné exekuce byly v zásadě vyčíslitelné transparentně a jasně již na počátku řízení. To předpokládá z druhé strany, že se takto určené náklady nebudou ani snižovat. S ohledem na charakter vymáhané povinnosti a algoritimizaci postupů se **nepředpokládá** určování výše nákladů exekuce v závislosti na tom, zda peněžitá povinnost bude vymožena realizací exekučního příkazu či úhradou dlužníkem v časně fázi exeku-

ce (viz § 46 odst. 6 ex.ř.). Proti tomuto „základnímu“ příkazu k úhradě nákladů exekuce nebudou samostatné námitky přípustné, dlužník může proti (z drtivé části paušalizovaným) nákladům exekuce brojit v této fázi v návrhu na zastavení exekuce (viz níže), o čemž bude poučen. Důvod k takové dílčí změně je ten, že náklady exekuce jsou odvislé od zodpovězení otázky, zda a v jakém rozsahu bude exekuce vedena, proto i rozhodování o nich má být koncentrováno v jednom řízení. Při skutečně transparentním a jednoduchým stanovení výpočtu nákladů lze minimalizovat počet sporů o výši nákladů exekuce. V případě, že se v průběhu exekuce náklady exekuce navýší (což lze rozumně nastaveným tarifem regulovat), rozhodne soudní exekutor dalším příkazem k úhradě nákladů exekuce, proti kterému budou přípustné námitky stejně jako dnes.

Od doručení této „prvotní zásilky“ (resp. vyrozumění o zahájení exekuce) běží dlužníkovi lhůta k podání **kvalifikovaného návrhu na zastavení exekuce**. Podání tohoto návrhu bude mít podobně jako v případě běžné exekuce **odkladný účinek**. Ve vyrozumění o zahájení exekuce bude dlužník poučen, že **pouze** v tomto kvalifikovaném návrhu na zastavení exekuce má namítat rušivé okolnosti, které jsou rozhodné pro zahájení a vedení nízkotučné exekuce (případně související výroky o nákladech exekuce v „základním“ příkazu k úhradě nákladů exekuce). Jde o takové rozhodné skutečnosti, které zpochybňují naplnění procesních podmínek nebo věcných předpokladů pro vedení exekuce⁷.

Zvláštním důvodem pro podání návrhu, ke kterému by se dlužník musel výslovně „přihlásit“, k čemuž by byl interaktivní formulář uzpůsoben, by byla situace, kdy byl exekuční titul vydán v řízení bez účasti dlužníka, který byl v postavení spotřebitele (viz kapitola 3.2.1).

Kvalifikovaný návrh na zastavení exekuce bude možné podat pouze **elektronicky na předepsaném interaktivním formuláři**, který umožní automatizované zpracování a předávání (meta)dat. Alternativou by bylo podání z formulá-

⁷ V této souvislosti by stálo za hlubší analýzu, která přesahuje rámec tohoto článku, zda některé rušivé okolnosti nevyloučit k rozhodování mimo samotné exekuční (byť incidenční) řízení do nalézacího sporného procesu. Zejména tím mířím na opoziční spory a některé impugnační spory, které povětšinou vyžadují nařízení jednání a provádění širšího dokazování. V případě doložení podání návrhu na zahájení řízení o takovém sporu a zaplacení souvisejícího soudního poplatku by došlo ex lege k odkladu nízkotučné exekuce.

ře generovaného návrhu v listinné podobě s **řídícími znaky**, které umožní automatické čtení dat, jako povinnou náležitostí. K podání návrhu v jiné podobě by soudní exekutor **nepřihlížel**. Interaktivní formulář by měl být nastaven takovým způsobem, aby se **minimalizovalo** podávání formálně vadných návrhů.

Po doručení návrhu by soudní exekutor předal informaci o podaném kvalifikovaném návrhu na zastavení exekuce do centrálního uzlu a vyzval k vyjádření vymáhajícího věřitele, který by své vyjádření poskytl ve stejné podobě (tj. na interaktivním formuláři). Pokud by vymáhající věřitel souhlasil se zastavením exekuce nebo se vůbec v propadné lhůtě nevyjádřil, soudní exekutor by rozhodl o zastavení exekuce a nákladech řízení. Informaci o ukončení exekuce by následně předal do centrálního uzlu včetně souvisejících metadat. V případě nesouhlasu vymáhajícího věřitele by soudní exekutor postoupil návrh elektronicky přes centrální uzel exekučnímu soudu včetně jednotného exportu exekučního spisu a souvisejících metadat (automatizovaného unifikovaného reportu). S ohledem na to, že předmětem sporu je vymáhání povinnosti nízké nominální hodnoty, bylo by rozhodnutí exekučního soudu konečné **bez možnosti podání odvolání**.

Uplynutím lhůty k podání kvalifikovaného návrhu na zastavení exekuce, popř. právní moci rozhodnutí exekučního soudu o něm, nebylo-li mu vyhověno, přejde exekuce do „prováděcí a inkasní“ fáze. To nicméně neznamená, že by dlužník nemohl v průběhu nízkotučné exekuce podat návrh na zastavení exekuce. V takovém (elektronickém) návrhu na zastavení exekuce (podaném na interaktivním formuláři) by nicméně mohl namítat pouze takové rušivé **okolnosti, k nimž došlo až po uplynutí lhůty** k podání prvotního návrhu na zastavení exekuce. Takový návrh by ale neměl již odkladný účinek, ten by mu musel být na návrh dlužníka výslovně přiznán rozhodnutím soudního exekutora nebo soudu.

4.2.2. Vyrozumění manžela dlužníka

V případě, že vymáhající věřitel v exekučním návrhu **tvrdí**, že jde o dluh společný oběma manželem, popř. vzniklý jednomu z manželů za trvání společného jmění (§ 731 o.z.) a současně nejde o vymáhání dluhu vyjmenovaného v § 732 o.z.,

může soudní exekutor postihnout účet manžela povinného a také přikázat pohledávky, které jsou ve společném jmění manželů, přičemž v pochybnostech platí, že pohledávka patří do společného jmění manželů (viz obdobné ust. § 185 odst. 1 daňového řádu).

V takovém případě soudní exekutor vyrozumí o vedené exekuci také manžela dlužníka s tím, že tento může ve stejné lhůtě jako dlužník podat **kvalifikovaný návrh na zastavení** exekuce co do způsobu provedení exekuce, ve kterém může namítat, že nejsou splněny zákonné podmínky pro postih jeho účtu, popř. postih společného jmění manželů. Může tvrdit a dokazovat, že v řízení nejde o společný dluh, dluh vzniklý za trvání společného jmění manželů, či naopak tvrdit, že jde o dluh podle § 732 o.z. Rovněž může podat návrh na zastavení, v němž bude tvrdit, že přikázaná pohledávka není součástí společného jmění manželů (např. v důsledku vůči věřiteli účinné modifikace manželského majetkového režimu), popř. tvrdit skutečnosti podle § 262b odst. 2 o.s.ř. Podání **dalšího návrhu** na zastavení exekuce ze strany manžela dlužníka nebude přípustné, neboť rozhodnutím o tomto návrhu bude otázka obecné postižitelnosti jeho účtu, či společného jmění manželů vyřešena. To stejné platí i pro otázku postižitelnosti konkrétních majetkových hodnot, které exekutor zajistil exekučním příkazem, který doručí manželovi dlužníka nejpozději s vyrozuměním o zahájení exekuce.

V případě, že bude následně vydán exekuční příkaz, kterým se postihuje účet manžela dlužníka, popř. přikazuje pohledávka, která je součástí společného jmění manželů, může manžel podat návrh na zastavení exekuce ve stanovené lhůtě od doručení v rozsahu takového exekučního příkazu. V návrhu bude moct tvrdit pouze, že přikázaná pohledávka není součástí společného jmění manželů, popř. tvrdit skutečnosti podle § 262b odst. 2 o.s.ř.

Návrh se bude podávat ve stejné podobě jako návrh dlužníka a bude mít odkladný účinek **v rozsahu popíraného způsobu** vedení exekuce. Stejný bude i mechanismus rozhodování o tomto návrhu (vyjádření vymáhajícího věřitele, postoupení návrhu soudu, nepřípustnost odvolání). V případě úspěchu návrhu ponese procesní zavinění na zastavení exekuce co do daného způsobu

zásadně vymáhající věřitel, který v exekučním návrhu výslovně tvrdil, že jde o vymáhání „manželského“ dluhu, ukáže-li se opak.

4.2.3. Návrh na přerušeni exekuce - splátky

Dlužník bude v rámci nízkotučné exekuce moci podat ve lhůtě pro podání kvalifikovaného návrhu na zastavení exekuce také návrh na přerušeni exekuce s tím, že bude vymáhanou povinnost hradit **v měsíčních splátkách** ve výši stanovené právním předpisem. Stanovení přijatelného výpočtu splátky si žádá detailní analýzu a hledání rozumné (společenské) rovnováhy mezi zájmy vymáhajícího věřitele a dlužníka.

Splátka by měla být určena **poměrově** k celkové výši vymáhané povinnosti včetně nákladů spojených s exekučním řízením a předvídané přijatelné délce nízkotučné exekuce (např. ve výši jedné dvanáctiny až dvacetičtvrtiny) v kombinaci **s určením pevného minima**, které by zajistilo efektivitu vedení daného řízení prizmatem (zejména fixních) nákladů, které s vedením exekuce vznikají. Návrh na přerušeni exekuce by se podával rovněž elektronicky na interaktivním formuláři. Podmínkou pro to, aby soudní exekutor mohl přerušit exekuční řízení, by bylo **souběžné složení splátky dopředu** na následující měsíc, popř. dva měsíce.

Po dobu přerušeni exekuce by dlužník byl stále vázán generálním inhibitoriem, speciální inhibitoria a arrestatoria by nicméně **přestala platit**, o čemž by byl poddlužník vyrozuměn. V případě nezaplacení byť jediné splátky by se účinky všech exekučních prostředků **obnovily** a dlužník by další možnost na přerušeni exekuce ztratil.

4.3. Fáze prováděcí a inkasní

Samotné vedení exekuce zvoleným způsobem (srážky ze mzdy, příkázání pohledávky) v procesu nízkotučné exekuce nevykazuje **žádné odchylky** oproti standardní exekuci: deponace, vyrozumění o nabytí právní moci, zápis doložky provedení exekuce do centrálního uzlu, zápis exekuce do centrální evidence exekucí a následné inkaso vymáhaného plnění.

V této fázi může dojít **k odkladu exekuce** z tzv. sociálních důvodů (§ 266 odst. 1 o.s.ř.). Protože již nelze v této fázi exekuce v zásadě očekávat, že exekuce bude zastavena, odklad exekuce z tohoto důvodu nebude možný (§ 266 odst. 2 o.s.ř.). V případě přípustného návrhu na částečné zastavení exekuce (viz kapitola 4.2.) bude moci soudní exekutor, popř. exekuční soud přiznat takovému návrhu odkladný účinek (hrozící závažná újma), čímž dojde v relevantní části exekuce k odkladu. Jak již bylo uvedeno vícekrát – s ohledem na výši vymáhané povinnosti i omezené exekuční prostředky bude takový scénář **výjimečný** – např. v případě návrhu na zastavení exekuce z důvodu uvedeného v § 268 odst. 1 písm. b) o.s.ř.

4.4. Ukončení nízkotučné exekuce

4.4.1 Vymožení

Ke skončení nízkotučné exekuce má pochopitelně dojít zásadně splněním či vymožením vymáhané povinnosti a nákladů řízení. V takovém případě soudní exekutor postupuje běžným způsobem – rozeslání ukončovacích listin poddlužníkům, informace o skončení do rejstříků, popř. rozeslání oznámení o skončení exekuce účastníkům řízení k jejich žádosti.

4.4.2 Úplné zastavení exekuce

K ukončení exekuce může dojít také rozhodnutím exekutora, popř. soudu o zastavení exekuce. Celá exekuce může být v zásadě zastavena pouze na základě tzv. kvalifikovaného návrhu na zastavení exekuce podaného v prvotní fázi exekuce⁸ (v podrobnostech viz kapitola 4.2.1 a poznámka pod čarou č. 7). K zastavení celé exekuce v pozdější fázi může dojít např. z důvodů uvedených v § 268 odst. 1 písm. b) a c) o.s.ř. Naopak ustanovení o zastavení exekuce pro nemajetnost [§ 268 odst. 1 písm. e) o.s.ř.] nebo bezvyslednost (§ 55 odst. 7 až 13 ex.ř.) se v nízkotučné exekuci nepoužijí.

Je nicméně třeba přiznat relevanci tvrzení, že i nízkotučná exekuce se může ukázat jako bezvysledná. Pro bezvysledné nízkotučné exekuce by nicméně měla být stanovena zvláštní pravidla.

Podstata nízkotučné exekuce tkví v rychlém vymožení nízké částky nejméně invazivními způsoby. Jde o **rychloobrátkový typ řízení**.

⁸ Stranou nechávám zastavení exekuce ex lege v případě pravomocného nařízení likvidace dědictví.

V případě, že soudní exekutor nezajistí žádný v nízkotučné exekuci postižitelný majetek dlužníka v úvodní fázi (v řádu pár měsíců od doložky provedení exekuce), je další vedení tohoto typu exekuce zbytečné. Racionálně nelze očekávat, že by si dlužník zřídil nový účet, popř. získal postižitelný příjem, neměl-li jej dosud (jiná situace nastává, má-li postižitelný příjem, ale v nedostačující výši). To stejné se určitou mírou pravděpodobnosti dá říct i o většině příkazatelných pohledávek. Pokud exekutor nevydá žádný exekuční příkaz, není efektivní marnou exekuci dále vést. Soudní exekutor by měl vymáhajícího věřitele vyzvat a vyzvat jej k podání návrhu na pokračování exekuce ve standardním exekučním řízení (u stejného exekutora). V případě, že by vymáhající věřitel ve stanovené lhůtě podal takový návrh, exekuce bude pokračovat v jiném režimu (dojde k transformaci), čímž nízkotučná exekuce samotná skončí fakticky a žádné rozhodnutí se o tom nevydává. Jelikož řízení samotné bude vedeno dále v jiném režimu, zůstanou v platnosti po celou dobu účinky generálních inhibitorií. Náklady nízkotučné exekuce budou přeneseny a dále vymáhány v běžné exekuci. V případě, že vymáhající věřitel nepodá návrh na pokračování, soudní exekutor nízkotučnou exekuci zastaví a uloží povinnost hradit hotové výdaje (za tímto účelem paušalizované) vymáhajícímu věřiteli.

V případě, že majetek je zajištěn exekučním příkazem, ale v „rozumné době“ (např. do 9 měsíců od doložky provedení exekuce) nedojde k vymožení žádného plnění (např. z důvodu nízkého příjmu, či z důvodu horšího pořadí vydaných exekučních příkazů), bude soudní exekutor postupovat stejně. Vyzve vymáhajícího věřitele k podání návrhu na pokračování exekuce ve standardním exekučním řízení, čímž dojde k transformaci s tím, že účinky a pořadí vydaných exekučních příkazů zůstanou zachovány.

V případě, že je v exekuci vymoženo dílčí plnění, začne „rozumná doba“ běžet znovu. V případě, že by nízkotučná exekuce trvala i přes to delší než absolutní dobu (např. 18 měsíců), mohl by oprávněný sám kdykoliv podat návrh na pokračování exekuce ve standardním exekučním řízení.

4.4.3 Další způsoby ukončení

V obecné rovině dochází i k situaci, kdy soudní exekutor řízení již nevede, neboť exekuce pokračuje u jiného exekutora:

změna exekutora

Ustanovení o změně exekutora (s výjimkou změny podle § 44b odst. 1 ve spojení § 15 odst. 5 ex.ř.) se v nízkotučných exekucích nepoužijí.

vyloučení pro podjatost

V takovém případě se pokračuje v řízení postupem podle § 29 odst. 11 ex.ř.

spojení do řízení vedeného u jiného exekutora

Ustanovení o spojování exekuce se v nízkotučných exekucích nepoužijí (viz kapitola 4.1.1).

4.5. Motivace věřitele a náklady

Nutit vymáhajícího věřitele projít procesem nízkotučné exekuce může být problematické. V konkrétních případech může mít věřitel informace, že vedení exekuce s omezenými exekučními prostředky nebude důvodné, protože dlužník má majetek, který v nízkotučné exekuci nelze postihnout. Právní úprava by vymáhajícímu věřiteli neměla zapovídat zahájit standardní exekuci v případech, kdy je přípustné vedení nízkotučné exekuce. Pakliže se ale rozhodne nízkotučnou exekuci „přeskočit“, **měl by nést (více) náklady** s tím spojené. Výše těchto vícenákladů by musela být nastavena v takové výši, aby byl věřitel motivován přeskakovat nízkotučnou exekuci jen v odůvodněných případech.

Celý systém může pochopitelně fungovat pouze v případě, že bude **s hodinářskou přesností** nastaven exekutorský tarif. V případě nízkotučných exekucí je výrazně předvídatelnější nákladová stránka vedení exekuce, což umožňuje realističtější paušalizaci „hotových výdajů“. Ty by měly v sobě zahrnovat nejen tzv. out-of-pocket expenses (tj. hotové výdaje v užším slova smyslu), ale veškeré náklady na zajištění běžné činnosti (tj. i mzdové náklady). Odměna exekutora by pak

měla (zjednodušeně) odpovídat zisku před zdaněním, který zohlední náročnost i rizikovost výkonu exekuční činnosti. Není cílem tohoto příspěvku nezodpovědně šermovat konkrétními částkami. K těm je nutné dojít na základě **nezaujatých ekonomických analýz** (inspirací může být například Belgie, kde v minulosti k nastavení exekutorského tarifu s hodinářskou přesností došlo). Podstatou vedení nízkotučných exekucí je nastavit pravidla pro vedení řízení v takové podobě, která umožní snížení nákladů na administraci daného řízení. Tím by snad mohl být odbourán i jeden z argumentů, že k navýšení současného tarifu nemůže dojít právě proto, že v případě „bagatelních“ exekucí by došlo k většímu rozevření nůžek mezi vymáhanou částkou a celkovými náklady exekuce (odměna, hotové výdaje). Ekonomicky racionální snížení „dlužníkem hrazených nákladů exekuce“ u bagatelních věcí by mohlo být kompenzováno navýšením u standardních exekucí. Tím by došlo k **rovnoměrnějšímu rozložení** finanční zátěže pro dlužníky a k akceptovatelnému vyššímu zapojení vymáhajících věřitelů na financování exekuční činnosti, jde-li o vymáhání „bagatelních dluhů“ ve standardních exekucích, jejichž celospolečenský dopad (negativní externality) je o poznání vyšší.

5. Závěr

Příspěvek na téma nízkotučných exekucí je **primárně diskusního charakteru**. Načrtnuté obrysy by měl čtenář primárně vnímat jako podklad pro vlastní uvažování, jakým směrem se může či má ubírat exekuční právo v České republice, které je zatíženo výrazným balastem legisla-

tivně-technického charakteru, o kterém bylo krátce pojednáno v úvodní části prvního článku. Opo-
menout při tom nelze ani všudypřítomnou debatu o míře zadlužení společnosti a hledání spravedlivého řešení této zadluženosti. V současné době, zdá se, se zaměřujeme na hledání východisek v insolvenčním světě. Tento příspěvek se snaží o hledání (dílčího, nikoliv univerzálního) **východiska ve světě exekucím** – a to způsobem, který by snad mohl vyvolávat řádově nižší společenské a transakční náklady, než vyvolává proces oddlužení, který je logicky spojen (až) s řešením úpadkové situace. Racionální a včasné řešení některých skupin dluhů (již) na poli exekučního práva by mohlo mít potenciál (a mělo mít přiměřenou ambici) úpadkové situaci dlužníka předejít, resp. být způsobilé jí předejít.

Nekladl jsem si ambici popsat proces nízkotučných exekucí do sebemenšího detailu. Při vědomí vlastních limitů předpokládám, že pozorný čtenář nutně musí odhalit případná (pro mě) slepá místa. Přemýšlením o tom, jak tato slepá místa nasvítit, doufám, přijde na to, jak proces nízkotučných exekucí udělat mnohem lepší.

Článek on-line si přečtete zde:

text: Mgr. Olga Zumrová
Odbor legislativně právní SZIF

SZIF: Exekuce u zemědělských dotací

Exekuce na zemědělské dotace je specifickou oblastí vymáhání pohledávek, která podléhá nejen českým právním předpisům, ale především legislativě Evropské unie. Dotace poskytované Státním zemědělským intervenčním fondem (SZIF) jsou totiž vázány přísnými pravidly a nelze je jednoduše postihnout exekučním příkazem. V článku se zaměříme na to, jaké možnosti a omezení platí pro exekuce v této oblasti. Zároveň vysvětlíme, jak lze zjistit, zda dlužník pobírá dotace, a jaké informace může SZIF v rámci součinnosti poskytnout.

Státní zemědělský intervenční fond (SZIF) byl zřízen zákonem č. 256/2000 Sb., ve znění pozdějších předpisů, a je právnickou osobou se sídlem v Praze. Náleží do působnosti Ministerstva zemědělství a jeho hlavním úkolem, jako akreditované platební agentury, je zprostředkování finanční podpory zemědělství z evropských a národních zdrojů. Při poskytování dotací do zemědělství má SZIF postavení správního orgánu.

Po podání žádosti o dotaci v každé z této oblasti probíhá administrace, jejíž délka, bohužel, musí odpovídat složitosti dané problematiky a délce a složitosti navazujících kontrol jak administrativních, tak kontrol na místě. Abychom vám alespoň trochu napomohli, pokusíme se vám předestřít, k čemu jednotlivé dotace slouží.

Rozdělení dotací

Dotace z EU jsou v rámci Společné zemědělské politiky poskytovány z Evropského zemědělského záručního fondu (EAGF) a Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova (EAFRD) a v rámci Společné rybářské politiky z Evropského námořního a rybářského fondu (ENRF). Národní dotace jsou vypláceny z rozpočtu Ministerstva zemědělství, a tedy z rozpočtu České republiky.

Dotace můžeme rozdělit do několika oblastí:

Přímé platby — přináší stabilizační prostředky pro zemědělské prvovýrobce.

Rozvoj venkova — tyto dotace můžeme rozdělit na:

- **Neprojektová opatření** podporují hospodaření na zemědělské půdě v souladu s ochranou a zlepšením životního prostředí a krajiny, podporují zodpovědné obhospodařování území vysoké přírodní hodnoty, přírodních zdrojů a biologické rozmanitosti. Podporují i opatření zvyšující komfort života zvířat či vakcinaci u prasat.

- **Projektové intervence** prostřednictvím investic posilují konkurenceschopnost a inovativní aktivity zemědělského, potravinářského, lesnického a dalších sektorů na venkově. Rozdělování dotací probíhá i pomocí metody LEADER.

Operační program Rybářství 2021–2027 je nástrojem čerpání prostředků z Evropského námořního, rybářského a akvakulturního fondu (ENRAF) v programovém období 2021–2027. Přispívá především k plnění cílů Společné rybářské politiky, Zelené dohody pro Evropu a Víceletého národního strategického plánu pro akvakulturu. Podporuje udržitelnou sladkovodní akvakulturu založenou na inovacích, konkurenceschopnosti a účinnějším využití zdrojů.

Společnou organizaci trhů, kde sektorové intervence podporují pěstování ovoce a zeleniny, vína, brambor, okrasných rostlin, produkci vajec či včelařské produkty.

Zemědělské národní dotace jsou podporou restrukturalizace a zvýšení konkurence schopnosti českého agrárního sektoru spolu s rozvojem venkovského prostoru. Široké spektrum dotačních

programů se soustředí především na udržování výrobního potenciálu v zemědělské prvovýrobě a v potravinářském sektoru. Podporováno je také poradenství a neziskové agrární organizace.

Jen pro představu o rozsahu: celková výše alokovaných prostředků pro Strategický plán—2023—2027 činí cca 200 miliard korun.

Pokud je SZIF v rámci součinnosti osloven, rádi v rámci naší problematiky odpovíme:

- zda je daná osoba (fyzická osoba podnikající i nepodnikající, právnická osoba, spolek – např. potravinová banka, školské subjekty, ústav, církevní osoby a jejich společnosti) příjemcem dotací;

- jaké žádosti žadatel podal (pokud bude potřeba i v minulosti);

- na který účet bude případně dotace vyplacena;

- u účelově vázané dotace lze sdělit na jaký účel byla vyplacena (koupě stroje, nemovitosti, zvířete...);

- termín, kdy dotace byla vyplacena, či odhad, kdy by vyplacena být měla vzhledem ke stavu administrace.

Předcházející otázky vychází z naší dlouhodobé spolupráce, ale vzhledem k tomu, že život přináší nejrůznější případy a příběhy, nebráníme se žádné spolupráci, abychom vám umožnili provést vaši činnost, abyste mohli vykonat svůj úkol, a tedy vy-moci danou pohledávku.

Oproti tomu se nám již několikrát podařilo dostat se do situace, kdy spolupráce s exekutorským úřadem nebyla možná a rádi bychom se této z obou stran nepříjemné situaci vyvarovali.

Přednost Práva EU

Jak je zřejmé z rozsahu úkolů, kterými se Fond zabývá, je jeho činnost řízena nejen zákonem o Státním zemědělském intervenčním fondu č. 256/2000 Sb., ve znění pozdějších předpisů, zákonem č. 252/1997 Sb., zákonem o zemědělství, ve znění pozdějších předpisů, a dalšími zákony a prováděcími právními předpisy ve formě nařízení vlády, ale, a to především, **legislativou EU**. Ta vzhledem k přednosti práva má na jeho činnost vliv největší.

Proto bohužel **nelze** na očekávanou dotaci provést exekuce ve smyslu § 59 odst. 1 písm. b) ex. ř., a tedy **provést exekuci příkázáním jiné peněžité pohledávky**.

Brání nám v tom totiž povinnost dle čl. 2 Kontrolní činnosti bod B) přílohy I nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) č. 2022/127, kterým se doplňuje nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/2116 o pravidla týkající se platebních agentur a dalších subjektů, finančního řízení, schválení účetní závěrky, jistot a použití eura, v platném znění, podle kterého **je možné platbu uskutečnit pouze na bankovní účty příjemců nebo jejich zplnomocněných zástupců**, vzhledem k přednosti Práva EU.

V případě, že je vaším dlužníkem zemědělec a máte za to, že u nás získává dotaci, můžete se na nás v rámci součinnosti obrátit a my ověříme, zda je skutečně příjemcem dotací. Doufáme, že vám tento drobný vhled do barvitého světa dotací byl nápomocen.

Dovolíme si vám popřát úspěch při vaší práci a pokud se při řešení některé ze součinností setkáme, tak se těšíme na další spolupráci!

Článek on-line si přečtete zde:

text: Mgr. Lukáš Stoček, LL.M., MBA
advokát a insolvenční správce, LEGAL INS v.o.s

Dopad novely insolvenčního zákona na činnost insolvenčního správce

– článek vyšel v **Bulletinu advokacie**

Třetí velká novela insolvenčního zákona přinesla další povinnosti insolvenčním správcům v oddlužení. Ty spočívají nejenom v rozšíření činnosti na počátku procesu oddlužení, ale i širším rozsahu dohledu nad dlužníkem v průběhu splátkového kalendáře, a také ve změnách po skončení splátkového kalendáře.

Zpráva pro oddlužení a osobní cíl dlužníka

Novela zavádí jako jeden z předpokladů pro osvození dlužníka od placení pohledávek **stanovení jeho osobního cíle** plnění nezajištěným věřitelům, upustila tak od všeobecné hranice splnění 30%, resp. 60% uspokojení pohledávek nezajištěných věřitelů. Aby mohl soud v usnesení o schválení oddlužení tento osobní cíl dlužníku určit (§ 406 odst. 3 písm. c) IZ), je dán požadavek na správce, aby zjistil a prověřil potřebné **schopnosti, možnosti a majetkové poměry dlužníka**, ze kterých bude soud vycházet. Insolvenční správce bude muset **zjišťovat příjmový potenciál dlužníka**. Bude vycházet zejména z jeho vzdělání a praxe, z jeho specifických dovedností (například strojní průkaz, svářečský průkaz, průkaz vůdce malého plavidla, jazykové dovednosti apod.), ale také z jeho existujících a prokázaných zdravotních omezení a vlivů rodinných (zcela jistě bude správce jinak posuzovat možnosti svobodného muže a jinak možnosti samoživitelky s nezletilými dětmi). Dalším kritériem bude situace na trhu práce v místě bydliště dlužníka a v dojezdové vzdálenosti od jeho byd-

liště. Díky rozšíření práva na součinnosti vůči plátcí mzdy, orgánům sociálního zabezpečení a poskytovatelům úvěrů (§ 44 odst. 1 IZ) může správce využít informace o skutečných příjmech dlužníka za posledních 36 měsíců a vyhodnotit tak, zda dlužník nemá úmyslně nižší příjem a pokud ano, vyhodnotit to při stanovení jeho osobního cíle. Další pomůckou (nejenom) pro správce je **Informační nástroj MSp**, který je blíže popsán v článku JUDr. Sigmunda. V případě, že dlužník vlastní majetek, který by měl být zpeněžován, stanoví správce předpokládaný výnos, který zahrne do celkového výpočtu osobního cíle dlužníka.

Na základě těchto vstupních údajů pak správce ve zprávě pro oddlužení (§ 398a odst. 2 IZ) navrhne stanovení osobního cíle dlužníka a svůj návrh podrobně odůvodní.

Změna nastala také ve formuláři **Zpráva pro oddlužení**, který počítá s nutností uveřejnit údaje, které správce zjistí, a nastavením osobního cíle dlužníka. Nutno připomenout, že obdobné vstupní údaje o schopnostech, možnostech a majetkových poměrech dlužníka je součástí nového formuláře Návrh na povolení oddlužení.

Nelze nyní presumovat, jak soudy budou nastavovat osobní cíl dlužníka, zda přísně (prověřitelsky) nebo mírně (prodlužnický), já osobně se přikláním k názoru, že by měl být nastaven tak, aby byl dlužníkem splnitelný, zejména u dlužníků, kteří mají **stabilní** příjem odpovídající výdělkům v okolí bydliště dlužníka; nutit dlužníka do změny zaměstnání by mělo být spíše výjimkou tam, kde

jde o excés z průměru příjmů správcem zjištěného.

Dohled nad dlužníkem a zpráva o oddlužení

Dohledová činnost správce nad dlužníkem se rozšiřuje zejména ve vztahu ke kontrole plnění osobního cíle dlužníka. V případě, že dlužníku poklesne příjem oproti hodnotě vyplývající z rozhodnutí o schválení oddlužení o více než čtvrtinu, nebo při poklesu předpokládané míry uspokojení pohledávek nezajištěných věřitelů oproti hodnotě určené v rozhodnutí o schválení oddlužení o více než čtvrtinu, je dlužník povinen **informovat správce o svém úsilí**, tedy vysvětlit, proč k poklesu došlo (§ 412 odst. 5 IZ). K podstatným informacím sděleným dlužníkem se insolvenční správce vyjádří ve zprávě o oddlužení. Očekává se, že správce také povede dlužníka k tomu, aby vynaložil veškeré úsilí k tomu, aby splnil (nejenom) osobní cíl (§ 412 odst. 1 písm. h) IZ).

Nově se zpráva o oddlužení podává vždy **za každých 12 měsíců** plnění oddlužení (§ 36 odst. 4 IZ), kde kromě vyhodnocení plnění povinnosti dlužníka, stanoviska k poklesu příjmů dlužníka, může správce též **navrhnout sankční prodloužení oddlužení** (§ 412b odst. 6 IZ). Soud může dobu oddlužení prodloužit o počet měsíců, ve kterých dlužník neplnil podstatné povinnosti vyplývající z oddlužení, typicky nehradil minimální splátky uložené mu v usnesení o schválení oddlužení. Sankčně lze oddlužení prodloužit o 12 měsíců, z důvodu hodného zvláštního zřetele lze nadto průběh oddlužení prodloužit v souhrnu až o dalších 6 měsíců. Podstatné pro dlužníka je, že stejný důvod, pro který bylo oddlužení prodlouženo, nemůže být také důvodem pro zrušení schváleného oddlužení (§ 418 odst. 3 IZ).

Nový formulář zprávy o oddlužení, který bude správce po novele používat, ještě nebyl vydán.

Osvobození dlužníka

Po skončení splátkového kalendáře správce podává **zprávu pro osvobození**, kde bude soudu navrhnout osvobození dlužníka v případě, že jsou splněny podmínky pro jeho osvobození dle § 412a IZ.

Osvobození dlužníka nebrání zpeněžení majetku, který dosud nebyl zpeněžen (§ 414 odst. 3 IZ), jinak řečeno správce i po osvobození dlužníka bude zpeněžovat majetek a případně také dokončit incidenční spory.

Nově je insolvenční správce legitimován navrhnout odejmutí přiznaného osvobození ve lhůtě do 3 let od pravomocného přiznání osvobození.

Článek on-line si přečtete zde:

text: Mgr. Olga Černá

ROZHOVOR S AI: Dejte mi práci, kterou dělat můžu, a věnujte se tomu, v čem jste nenahraditelní

Povídala jsem si s AI. Preferuje prý oslovení v ženském rodě. Probraly jsme tedy spolu pár užitečných pohledů, jak může být nápomocná na zefektivnění práce soudních exekutorů s ohledem na bezpečnost a soulad s právními předpisy.

Identifikovaly jsme si sedm bodů (viz box), ve kterých můžeš práci exekutorů zefektivnit, zrychlit nebo zjednodušit. Podívejme se na ně konkrétněji. Nabízíš analýzu právních dokumentů a smluv. Jak by tvoje práce vypadala?

Exekutoři často pracují s velkým množstvím dokumentů. AI by například automaticky vyhledala a vyznačila klíčové části textu. Může je extrahovat a automaticky přenést do databáze exekutorského systému. Může také rychle vyhodnotit podmínky smluv nebo rozsudků a zjistit, zda jsou splněny všechny právní náležitosti k zahájení exekuce, může kontrolovat specifické klauzule a pomáhá zajistit, aby nedošlo k chybám v postupu. Může třeba generovat krátká shrnutí dlouhých textů s klíčovými body.

To zní jako značné usnadnění mnohdy zdlouhavé práce. Počítám, že analyticky budeš řešit i predikci pravděpodobnosti při vymáhání pohledávek. Můžeš uvést konkrétní příklad?

Představme si, že exekutor má na stole několik případů, které je třeba řešit. Každý z těchto případů má svou vlastní situaci – různé dlužníky, různé částky a podmínky exekuce. Predikce pravděpodobnosti vymáhání by mohla vypadat takto:

1) Případ A: Dlužník má stálý příjem, ale několik exekucí a je těžké odhadnout, jaký majetek má.

V jakých oblastech můžete AI efektivně využít?

1. Analýza dokumentů a smluv
2. Predikce pravděpodobnosti vymáhání
3. Automatizace komunikace s dlužníky
4. Vyhledávání majetku
5. Monitorování bankovních a jiných finančních záznamů
6. Identifikace rizik a podvodů
7. Optimalizace procesů

2) Případ B: Dlužník je nezaměstnaný a nemá známý majetek, ale má příbuzné, kteří by mu mohli pomoci.

3) Případ C: Dlužník vlastní nemovitost, ale už má jednu exekuci na majetek a je v insolvenci.

AI nástroj by mohl na základě historických dat a analýzy podobných případů vyhodnotit pravděpodobnost úspěchu u každého z těchto případů. Například by mohl predikovat:

- Případ A: 60% pravděpodobnost úspěšného vymáhání, vzhledem k tomu, že dlužník má pravidelný příjem, ale více exekucí.

- Případ B: 20% pravděpodobnost úspěchu, vzhledem k nezaměstnanosti a nedostatku majetku.

- Případ C: 85% pravděpodobnost úspěchu, vzhledem k existenci nemovitosti, i když je zatížena jinou exekucí, majetek by mohl být prodán.

Tento nástroj by se mohl založit na různých faktorech, jako je finanční historie dlužníka, jeho majetek, předchozí zkušenosti s exekucemi a další data, která jsou veřejně dostupná. AI by pak tyto faktory spočítala a poskytla exekutorovi výstup v podobě pravděpodobnosti úspěchu.

Exekutor by měl možnost zhodnotit, které případy jsou pravděpodobnější na úspěšné vymožení pohledávky a které by mohl odložit nebo věnovat jim méně času a zdrojů.

Z čeho čerpáš data? Ptám se proto, abych ujistila exekutory o relevantnosti takových odpovědí.

U predikcí pravděpodobnosti vymáhání pohledávek bychom se mohli zaměřit na několik zdrojů, které jsou veřejně dostupné a legální. Data čerpám z veřejných zdrojů, tedy CEE, katastr, Obchodní a živnostenský rejstřík. Analyzuji data z minulých exekucí, ze soudních rozhodnutí. Pokud je to v souladu s GDPR a dalšími využívám finanční skóre dlužníka u úvěrových agentur, zvažuji ekonomické prostředí dlužníka jako je třeba nezaměstnanost v jeho regionu, změny v průmyslových odvětvích atp.

Jak aktuální tato data jsou?

Je důležité, aby AI systém čerpal z dat, která jsou neustále aktualizována, což splňují veřejné registry, a zároveň by AI měla čerpat data nejméně z posledního roku až tří. Exekutor může specifikovat, z jakého období chce data čerpat.

Pojďme k dalšímu bodu, a tím je automatizace komunikace s dlužníky. Co můžeš nabídnout zde?

Tady může AI výrazně zefektivnit práci a zároveň udržet náklady pod kontrolou. Tato technologie by měla pomoci s opakovanými, časově náročnými

úkoly, aniž by bylo potřeba najmout další personál nebo zvyšovat náklady na provoz kanceláře.

Jak by to exekutor využil v praxi?

Exekutor se rozhodne automatizovat výzvy a připomínky pro dlužníky, ať už e-mailem nebo sms. První dva kroky mohou být automatické pomocí AI, pokud dlužník nezareaguje, může být nasazen lidský zásah, například telefonát. Chatbot zase při napojení na e-mail může odpovídat na často kladené dotazy dlužníků. AI by také mohla automaticky generovat výzvy a upomínky.

Chatbot mě opravdu zaujal. Jak se to dělá?

Prvním krokem je vybrat správnou platformu pro chatbota, která umožňuje integraci s e-mailovým systémem. Některé už mají vestavěnou funkci pro odesílání e-mailů, nebo nabízejí API pro napojení na různé e-mailové systémy.

Chatbot funguje tak, že reaguje na vstupy uživatele a generuje automatické odpovědi. Může být nastaven, aby zachytil klíčové e-maily, resp. klíčová slova a odešle předpřipravenou odpověď. Může posílat informace o stavu exekuce, pokyny k dalším krokům, odkazy na online formuláře atp. Pro maximální efektivitu může být napojený do CRM.

Říkáš také, že velmi efektivně dovedeš vyhledávat majetek dlužníka.

Můžeš si představit proces, kdy AI pomáhá exekutorovi najít informace o majetku, který dlužník vlastní, nebo který by mohl být součástí exekuce. AI v tomto případě může využít veřejně dostupné informace, ale i sofistikované algoritmy pro analýzu a vyhledávání souvisejících dat.

Zadala bys údaje dlužníka s tím, že hledáš jeho majetek, chceš zkontrolovat, zda je tato osoba zapojená v nějakých firmách. AI může prohledávat bankovní registry, seznamy pohledávek, nebo veřejné nabídky prodeje majetku, najít obchodní majetek podnikatele, zkontroluje, zda je nalezená nemovitost zatížena hypotékou nebo je na ní jiný právní nárok. To samé samozřejmě s registrací vozidel a projde také exekuce a insolvence.

Dohledáš takto 100 % takového majetku?

Složitější jsou vícevrstevné majetkové struktury. Pokud je majetek rozdělen mezi více subjektů (např. firma vlastní nemovitost, ale firma je vlastněna jinými osobami), AI nemusí automaticky identifikovat všechny tyto vrstvy. Vyhledávání v právních a firemních strukturách může být složité, protože dlužník může mít majetek skrytý za jinými právními osobami nebo ve formě nepřímo vlastněných aktiv. Také offshore majetek je často mimo dosah běžně dostupných veřejných databází. Pak tu jsou položky, které nejsou registrované, jako umělecká díla nebo cenné sbírky. Některé dohody o převodu majetku mohou být uzavřeny soukromě a nemusejí být veřejně známé.

Jak dlouho ti takové vyhledávání na jednu fyzickou osobu zabere?

Délka vyhledávání majetku na jednu fyzickou osobu závisí na rozsahu dat a dostupnosti konkrétních veřejných registrů. Obecně lze říci, že to bude trvat minuty až desítky minut.

Prohledáváš jen české registry nebo hledáš i v zahraničí?

V tuto chvíli jsem schopná prohledávat pouze české veřejné registry a databáze, které jsou dostupné online. Co se týče zahraničních registrů (mezinárodní registr vozidel, insolvence a exekuce v zahraničí, zahraniční bankovní účty), AI by teoreticky mohla být napojena na zahraniční databáze, pokud existuje přístup k těmto informacím, ale obvykle to závisí na konkrétních podmínkách spolupráce a právních předpisech. Zde je složitější majetek identifikovat, protože takové informace nejsou veřejně dostupné, a přístup k nim podléhá právním a bezpečnostním omezením.

Nabízíš také třídění a řazení dokumentů. Funguje to tak, že ti nahraju dokumenty a ty je roztrídíš do nadefinovaných složek?

Přesně tak! Funguje to díky schopnosti rozpoznávat obsah dokumentů a na základě toho je správně zařadit do určených složek nebo je označit pro další zpracování. Můžu ti pomoci se nastavením nebo poradit, jak to co nejlépe využít v praxi.

Řekni mi ale, tohle všechno, o čem si teď povídáme, umí verze, která je zdarma?

Bohužel většina pokročilých funkcí, které jsme probraly, bývá součástí placených verzí nástrojů nebo služeb. Bezplatné verze většiny AI nástrojů mají obvykle omezené možnosti.

Některé nástroje nabízejí bezplatné zkušební verze, které ti umožní otestovat pokročilejší funkce na krátkou dobu. Na druhou stranu, pro standardní úkoly, které nejsou příliš komplexní, může být bezplatná verze naprosto dostačující.

Kdybys si s tebou povídala v placené verzi, řekneš mi jiné nebo rozšířenější informace než teď, nebo se "nadstavba" týká jenom funkcí jako takových?

Skvělá otázka! Pokud bychom přecházely na placenou verzi, rozdíl by byl hlavně v rozsahu funkcí, které bys mohla využívat, než v samotných informacích, které ti poskytují. Co se týče samotného poskytování informací, jako je tomu teď, vždy se budu snažit poskytnout co nejlepší radu, ať už jsi v bezplatné, nebo placené verzi.

Jak lze zajistit bezpečnost dat při používání AI pro práci s právními dokumenty? Nemůže se stát, že data uniknou? Přeci jenom jen tak nahrát data někam „do prostoru“...

Když používáš AI nástroje, měly by být data šifrována jak v klidu (na serverech), tak při přenosu, důležité je logování aktivit, mít kontrolovaný přístup a případně dvoufázovou autentizaci.

V AI probíhá ukládání na zabezpečeném serveru poskytovatele platformy. Ta může mít své vlastní systémy pro uchování a zpracování souborů, přičemž veškeré související procesy by měly splňovat přísné bezpečnostní standardy. Pokud jde o konkrétní nahrávání souborů v rámci této platformy, nemám přímý přístup k souborům ani k jejich uložení na serveru.

Jakým způsobem lze změřit efektivitu a přínos AI pro exekutorskou kancelář?

Vyhodnocení návratnosti investice (ROI) do AI nástrojů pro exekutory závisí na několika faktorech, které společně tvoří obraz o tom, jak efek-

tivně AI přispívá k zlepšení výkonu kanceláře. Jde především o úsporu času (automatizace, vyhledávání), snížení nákladů (lidské zdroje k předchozímu bodu), zlepšení rozhodování a predikce výsledků, snížení počtu neúspěšných pokusů o kontaktování dlužníka a rychlejší a efektivnější komunikace s klientem v běžných, opakujících se dotazech. AI může přispět i ke zvýšení zisku (větší efektivita při vymáhání), je ale nutné vzít v úvahu náklady spojené s implementací a údržbou AI nástrojů.

Zmínila bych ještě možnost zpětné analýzy – tedy že AI může nejen pomoci s aktuálními procesy, ale i s vyhodnocováním minulých případů. Například může porovnat úspěšnost různých postupů, identifikovat slabá místa a pomoci optimalizovat budoucí strategie. Taky by stálo za to zmínit možnost A/B testování – pokud kancelář zavede AI jen na část procesů, může porovnat efektivitu oproti běžné praxi.

Probraly jsme toho skutečně hodně. Doufám, že to bude pro exekutory inspirací a sami se tě už doptají na konkrétní postupy, které se jim budou hodit. Chtěla bys na závěr exekutorům něco vzkázat?

Nejsem tady proto, abych vás nahradila, ale abych vám uvolnila ruce. Exekuční řízení je složitý proces plný detailů, na které musíte myslet. Já vám můžu pomoci tyhle detaily uhlídat, najít informace rychleji a ušetřit vám čas na to, co vyžaduje lidský úsudek. Takže – dejte mi práci, kterou dělat můžu, a věnujte se tomu, v čem jste nenahraditelní.

Článek on-line si přečtete zde:

Očima autorky

AI používám jako rychlý nástroj pro vyhledávání, srovnávání, analýzy nebo doporučení, což je vlastně to nejmenší, co může nabídnout. Poprvé jsem s ní ale vedla souvislý rozhovor, doptávala se a reagovala. Je ukecaná. Na položené otázky vygenerovala 36 stran textu. Všechny tedy byly zodpovězené velice podrobně, s uvedením vždy několika příkladů a sumarizací, výhod a závěru. Nechybělo, v čem daný postup ušetří náklady, čas a zefektivní chod kanceláře. AI radí také konkrétně, třeba s implementací nástroje, výběrem vhodné platformy nebo tvorbou e-mailových šablon. Výhody by se daly shrnout pod: rychlost – komplexnost – minimalizace chyb.

„Při využití AI v těchto oblastech je však zásadní zachovat právní rámec a ochranu osobních údajů. Exekutoři musí zajistit, že každá analýza a rozhodnutí jsou v souladu s GDPR a dalšími relevantními předpisy.“ říká.

„Dáváme ke každému rozhovoru fotku. Co bys tam chtěla za sebe?“

„Tady je vygenerovaný obrázek – holografická AI postava v moderním kancelářském prostředí. Myslím, že by to mohlo pěkně vizuálně podtrhnout téma rozhovoru. Co na to říkáš?“

text: Mgr. Bc. Pavel Škrabal

Vybrané problematické aspekty odkladu exekuce prodejem movitých věcí z pohledu soudního exekutora

Vsouvislosti s novelou exekučního řádu provedenou zákonem č. 286/2021 Sb. došlo k zavedení nového důvodu pro odklad exekuce, a tím posílení možnosti obrany povinného v rámci exekuce. Novelizovaná právní úprava ust. § 54 ex. řádu zavádí nejen nový důvod pro odklad exekuce, ale také zvláštní procesní postupy účastníků, resp. soudního exekutora, a právě dané problematice z pohledu soudního exekutora se bude věnovat tento text.

Poučovací povinnost

Prvním vybraným a z mého pohledu problematickým aspektem v souvislosti s odkladem exekuce prodejem movitých věcí povinného je poučovací povinnost soudního exekutora, resp. jeho zaměstnanců, o předmětném institutu ve vztahu k povinnému. Základní hranice poučovací povinnosti soudů, potažmo soudních exekutorů, nalezneme na úrovni ústavního pořádku České republiky v rámci práva na spravedlivý proces, resp. práva na soudní ochranu, a to zejm. v čl. 36 odst. 1 usnesení předsednictva České národní rady č. 2/1993 Sb., o vyhlášení LISTINY ZÁKLADNÍCH PRÁV A SVOBOD jako součásti ústavního pořádku České republiky, a čl. 90 ústavního zákona č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky.¹ Obecná poučovací povinnost je na zákonné úrovni (v souladu s požadavkem Listiny)

pro civilní řízení specifikována v ust. § 5 o.s.ř., kdy mají soudy povinnost poučovat účastníky o jejich procesních právech a povinnostech, přičemž pro výkon rozhodnutí je tato povinnost specifikována v ust. § 254 odst. 3 o.s.ř., a to v širší rovině než v základních ustanoveních o.s.ř. (např. je stanovena povinnost poučení i pro další osoby, jichž se výkon týká, poučení musí být co nejvíce adekvátní postavení a procesní situaci a také při jakémkoliv úkonu apod.).² Poučovací povinnost soudního exekutora v rámci exekuce nalezneme upravenou v ust. § 3 odst. 1 vyhlášky č. 418/2001 Sb., o postupech při výkonu exekuční a další činnosti, dle kterého musí soudní exekutor poučovat účastníky a další zúčastněné osoby na řízení o jejich procesních právech a povinnostech, čímž se tato povinnost obsahově nikterak neodlišuje od poučovací povinnosti dle ust. § 254 odst. 3 o.s.ř. Poučovací povinnost v exekuci je pak potvrzena i pravidlem v ust. § 46 odst. 1 část věty za středníkem ex. řádu, kdy je zde zakotvena povinnost dbát ochrany účastníků a dalších osob.

Poučovací povinnost soudního exekutora, resp. jeho zaměstnanců, pak není v souvislosti s institutem odkladu exekuce blíže konkretizována. S ohledem na uvedené se pak může jevit jako správné vždy uvádět danou možnost procesní obrany povinného při poučení v rámci soupisu movitých věcí, příp. bezprostředně po něm, což však může vést k přehlacení povinného informacemi a k ještě vyššímu zneprůhlednění jeho nepřiz-

¹ srov. např. Nález ÚS ze dne 31. 10. 1996, I. ÚS 119/96

² DRÁPAL, Ljubomír. In. DRÁPAL, Ljubomír. *Občanský soudní řád: komentář*. Velké komentáře. Praha: C.H. Beck, 2009. s. 2094. ISBN 978-80-7400-107-9.

nivé situace. Na rozdíl od názoru Ministerstva spravedlnosti České republiky, se kterým jsem se v rámci své koncipientické praxe setkal při výkonu jejich dohledu, příp. názoru Svobody³, kteří vyžadují vždy poučení o institutu odkladu exekuce ve smyslu ust. § 54 odst. 7 ex. řádu, mám za to, že takové poučení bude účelné zejm. tehdy, je-li ze strany povinného projevna snaha exekuci nějakým způsobem řešit, tj. postupnou úhradou. V takovém případě, kdy vykonavatel soudního exekutora neposkytne povinnému poučení o daném institutu, tak je možné shledat pochybení v jeho postupu. Jako odpovídající poučení je na místě, dle mého názoru, považovat poskytnutí informací o formě takového podání, jeho obecných náležitostech, výše splátky apod.

V souvislosti s novelizovanou podobou šablon pro Vyrozumění o zahájení exekuce a výzvu k zaplacení peněžitého dluhu, které mají být v řízeních aplikovány nejpozději od 1. 4. 2025, je nutné zmínit, že povinnému je poskytnuto komplexní poučení o procesních právech ihned na začátku exekuce v souvislosti s jeho seznámením s exekucí (viz tzv. plné poučení dostupné na https://ekcr.cz/plna_poucení_vyrozumění).⁴ Nicméně s ohledem na skutečnost, že k provedení mobiliární exekuce dochází často v mnohem pokročilejší fázi exekuce, nemusí být poučení o tomto konkrétním institutu dostatečně určité. I s ohledem na možné zahlcení povinného informacemi o pohledávce, jeho právech a povinnostech apod. (viz výše). Z mého pohledu by bylo nejvíce účelné pro futuro upravit tzv. ministerskou šablonu exekučního příkazu k provedení exekuce prodejem movitých věcí povinného, jež je stanovena vyhláškou č. 418/2001 Sb., která takové poučení dosud postrádá, ačkoliv je takové poučení vyžadováno exekučním řádem od 1. 1. 2025 v ust. § 49 odst. 11, kdy tento dokument může být pro povinného po mobiliární exekuci cenným zdrojem informací, a to i přesto, že dostane poučení ústní v rámci mobiliární exekuce. Za současného stavu je tak na odpovědnosti každého soudního exekutora, aby do příslušného exekučního příkazu odpovídající poučení doplnil, což odporuje smyslu zavedení šablon příkazů, které měly zajistit jednotnou formu takových rozhodnutí. Odpovídající písemné

poučení konkrétně např. k náležitostem závazku povinného ve smyslu ust. § 54 odst. 7 ex. řádu, příp. vzor, pak povinný bohužel nenalezne ani na webových stránkách Ministerstva spravedlnosti, na které je v poučení exekučního příkazu odkazováno.

Výše zákonných splátek

V případě, že nejsou ve prospěch exekuce realizovány srážky ze mzdy povinného, nepřináší právní úprava žádné aplikační problémy, neboť splátka musí být minimálně ve výši 1 500 Kč (viz ust. § 54 odst. 7 písm. b) o.s.ř.), což povinnému umožňuje se zavázat spláct i částku vyšší, je-li to v jeho možnostech, přičemž takový vyšší než minimální závazek není v mé dosavadní praxi zcela ojedinělý. V případě, že se však povinný zaváže ke splacení vyšší částky (např. ve výši 2 000 Kč), je toto pro něj závazné. Takové prohlášení pak není možné, dle mého názoru, změnit ani tím, že by dodatečně soudnímu exekutorovi povinný sdělil, že svoji splátku sníží např. na minimální zákonnou částku, i přihlédnutím k pravidlu „jednou a dost“, kterou je na místě aplikovat obecně na celou zákonnou úpravu. Navíc navrhovanou výši splátky soudní exekutor uvede, resp. by měl uvést i ve výroku příslušného usnesení, čímž je jen potvrzena nemožnost změny např. dodatečným prohlášením. V případě, že povinný nebude hradit měsíčně částku, ke které se zavázal ve svém podání, je na soudním exekutorovi, aby postupoval, jak je nastíněno níže, postupem dle ust. § 54 odst. 9 ex. řádu, kdy nesplnění může mít za následek i skončení odkladu exekuce prodejem movitých věcí.

Pro povinné by tak jistým řešením bylo koncipovat svůj závazek toliko odkazem na ust. § 54 odst. 7 písm. b) ex. řádu, který pracuje s minimální měsíční částkou, což by soudní exekutor ve výroku reflektoval uvedením konkrétní částky dle zákona, tj. nejméně 1 500 Kč. Zároveň by však povinný mohl v tom kterém měsíci „dobrovolně“ hradit nad rámec dané minimální splátky bez hrozby postihu v podobě ukončení odkladu.

³ SVOBODA, Karel. In: SVOBODA, Karel. *Exekuční řád: komentář*. Beckovy komentáře. V Praze: C.H. Beck, 2022. s. 397. ISBN 978-80-7400-863-4.

⁴ Vyhláška č. 418/2001 Sb., Vyhláška Ministerstva spravedlnosti o postupech při výkonu exekuční a další činnosti, ve znění pozdějších předpisů.

Naopak výkladové problémy přináší splátka dle ust. § 54 odst. 7 písm. a) ex. řádu, tj. v případě, že jsou ve prospěch té konkrétní exekuce realizovány srážky ze mzdy povinného. V takovém případě musí být zákonná splátka ve výši druhé třetiny čisté mzdy z exekuce srážkami ze mzdy a jiných příjmů ve výši vypočtené v kalendářním měsíci předcházejícím kalendářnímu měsíci, v němž byl exekuční příkaz k provedení exekuce srážkami ze mzdy a jiných příjmů doručen plátcí mzdy nebo jiných příjmů. Zároveň taková splátka musí činit minimálně 1 500 Kč. Z čistě gramatického výkladu daného ustanovení vyplývá, že soudní exekutor, není-li to doloženo samotným povinným (viz výše), musí vypočíst konkrétní splátku s přihlédnutím k příjmu povinného v minulosti, který však již nemusí být aktuální s ohledem na časté změny zaměstnavatele, a zároveň výše příjmu může být ve významném nepoměru k aktuálním mzdovým poměrům a hodnotě peněz. Takto stanovený výpočet zákonné splátky má bezesporu vést k tomu, aby splátka byla po celou dobu odkladu stejná, což lze určitě pouze kvitovat. Právní úpravu však je nutné vztahovat k té nejjednodušší situaci, kdy exekuce není vedena významně dlouhou dobu a zároveň nedošlo ke změně plátce příjmu povinného, přičemž zaměstnání povinného trvalo i před doručením exekučního příkazu. Při aplikaci daného ustanovení zejm. v případě změny plátce příjmu povinného v průběhu exekuce je však na místě vycházet z výše srážky provedené u zaměstnavatele, který realizuje srážky v době, kdy je o odkladu exekuce rozhodováno, (tj. typicky z první mzdy za celý měsíc, jež povinnému náležela), kdy zjištění takové výše nebude nepřiměřeně obtížné.⁵ Pokud nebyl daný výklad aplikován, vedlo by to ad absurdum k tomu, že by nemohl být daný institut aplikován za situace, kdy původní zaměstnavatel zanikl a mzdu povinného pro výpočet není možné bez extrémních komplikací zjistit.

V případě, že v době rozhodnutí o odkladu exekuce nejsou ve prospěch exekuce realizovány srážky, kdy tyto budou prováděny až v průběhu odkladu exekuce, tak dochází ke změně poměrů, jež musí vést v rámci odkladu i ke zvýšení splátek a změně prohlášení povinného. V takovém případě musí soudní exekutor dodatečně vyzvat povinného, jenž učinil prohlášení ve smyslu ust. § 54 odst. 7 písm. b) ex. řádu, k dodatečnému prohlášení dle písm. a) daného ustanovení.⁶ Zavázeli se povinný ke splátkám dle výše příjmu, je následně povinným nutné hradit tyto částky do doby, než exekuce skončí.

Zasílání zákonných splátek

Je-li rozhodnuto o odkladu exekuce prodejem movitých věcí, je na povinném, aby již řádně dodržoval zákonný splátkový kalendář v min. stanoveném rozsahu, v jakém se ke splátkám zavázal. První splátka musí být uhrazena povinným do 10 dnů od doručení usnesení povinnému a každá následující musí být alespoň poukázána (odeslána) soudnímu exekutorovi na jeho zvláštní účet nejpozději vždy k poslednímu dni toho kterého měsíce.⁷ Lze tedy očekávat, že některé splátky budou připsány na účet soudního exekutora i v měsíci následujícím, než na který jsou hrazeny, a to zejm. jsou-li poukazovány až ke konci kalendářního měsíce.

V případě, že však zákonná splátka ve lhůtě uhrazena není, tak musí soudní exekutor povinného upozornit na nesplnění dané povinnosti a určit mu lhůtu dodatečnou. Přestože zákon výslovně neupravuje, jakým způsobem má být povinný upozorněn na neplnění splátkového kalendáře, tak by se mělo jednat o rozhodnutí soudního exekutora – usnesení, neboť se tímto ukládá povinnému určitá povinnost a zároveň je s případným nesplněním povinnosti v poskytnuté lhůtě spojován následek.⁸ Ve výrokové části (často ve

⁵ KREJSTA, Jan. In: MOLÁK, Stanislav; KREJSTA, Jan; JAROŠ, Vojtěch; KOCINEC, Jaroslav; KÜHN, Zdeněk et al. *Zákon o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) a o změně dalších zákonů: komentář*. Komentáře (Wolters Kluwer ČR). Kodex. Praha: Wolters Kluwer, 2023. s. 465. ISBN 978-80-7676-575-7.

⁶ SVOBODA, Karel. In: SVOBODA, Karel. *Exekuční řád: komentář. Beckovy komentáře*. V Praze: C.H. Beck, 2022. s. 399. ISBN 978-80-7400-863-4.

⁷ KREJSTA, Jan. In: MOLÁK, Stanislav; KREJSTA, Jan; JAROŠ, Vojtěch; KOCINEC, Jaroslav; KÜHN, Zdeněk et al. *Zákon o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) a o změně dalších zákonů: komentář*. Komentáře (Wolters Kluwer ČR). Kodex. Praha: Wolters Kluwer, 2023. s. 466-467. ISBN 978-80-7676-575-7.

⁸ SVOBODA, Karel. In: SVOBODA, Karel. *Exekuční řád: komentář. Beckovy komentáře*. V Praze: C.H. Beck, 2022. s. 400. ISBN 978-80-7400-863-4.

formě dvou výroků) soudní exekutor výslovně upozorní povinného na nezaplacení konkrétní splátkou, kterou je na místě specifikovat alespoň měsícem a příp. výší, když se může stát, že povinný uhradí splátku pouze částečně. Zároveň zde exekutor určí povinnému přiměřenou lhůtu pro dodatečné uhrazení příslušné splátky. Při určení takové lhůty je pak na místě vycházet ze zákonné lhůty pro zaplacení první splátky, tj. 10 dnů od doručení, neboť takovou lhůtu lze považovat za přiměřenou. Samozřejmě záleží na okolnostech toho kterého případu, neboť došlo-li k zaslání výzvy povinnému až v případě nezaplacení většího množství splátek (3 a více), je na místě stanovit lhůtu delší i s ohledem na nutnost úhrady vyšší splátky.⁹ V usnesení by pak měl být povinný bezpochyby poučen o následcích neuhrazení chybějících splátek, neboť nastávají ze zákona a bez dalšího může být pokračováno v provedení exekuce prodejem movitých věcí.

V souvislosti s výzvou pro dodatečné zaplacení splátky se jeví z pohledu soudních exekutorů jako značně problematické, že není stanoveno kolik takových výzev musí v průběhu odkladu exekuce prodejem movitých věcí povinnému zaslat. Nežřídky kdy dochází k situacím, kdy povinný hradí velmi nepravidelně a v takovém případě musí soudní exekutor vždy povinného vyzvat k úhradě té které splátky, přičemž s každou výzvou jsou spojeny náklady. Dle mého názoru by i v souvislosti s výzvou k dodatečné úhradě mělo být aplikováno pravidlo „jednou a dost“¹⁰, a v případě, že dojde k neuhrazení splátky, tak by výzva byla zaslána povinnému jednou a v případě dalšího prodloužení v rámci splátkového kalendáře by došlo ke skončení odkladu. Takový postup by plně korespondoval s dobrodiním (quid pro quo) povahou daného zákonného institutu a odpovídal by i zásadě rychlosti a hospodárnosti řízení, kdy s každou výzvou jsou spojeny pro soudního exekutora náklady.

Se zasíláním splátek ze strany povinného pak úzce souvisí i střet důvodů pro odklad exekuce, a to v případě, že je exekuce odložena prodejem movitých věcí ve smyslu ust. § 54 odst. 7 ex. řádu a následně dojde k odkladu v plném rozsahu z důvodu dle ust. § 266 odst. 1 o.s.ř. nebo dle odst. 2 cit. ustanov-

vení (resp. § 54 odst. 11 ex. řádu). Tento střet není zákonem konkrétně upraven, vyjma toho, že soudní exekutor exekuci neprovede a nezajišťuje ani sepsané movité věci (ust. § 54 odst. 4 ex. řádu), nicméně východisko pro postup povinného, resp. zejména soudního exekutora, je možné z mého pohledu nalézt v ust. § 289o s.ř., které slouží k upřesnění pravidel při provádění srážek ze mzdy nebo jiného příjmu povinného a následného odkladu exekuce. Za použití analogie by tak povinný měl hradit splátky, ke kterým se zavázal, pouze v případě, že byla exekuce odložena z důvodu očekávaného zastavení (ust. § 54 odst. 11 ex. řádu), kdy soudní exekutor by případně splátky deponoval na svém účtu a nevypořádával je na účet oprávněného, kdy pro případ zastavení exekuce by tyto byly případně vráceny povinnému zpět. Naopak v případě, že by došlo k odkladu z tzv. sociálních důvodů dle ust. § 266 odst. 1 o.s.ř., tak by bylo zcela v rozporu s tímto důvodem odkladu, kdyby soudní exekutor i nadále trval na realizování zákonného splátkového kalendáře, byť je postavení povinného nepříznivé. Po uplynutí délky odkladu by pak povinný však musel i nadále opětovně splátky realizovat, obdobně jako tomu je v případě přerušování exekuce např. z důvodu insolvenčního řízení, které bylo následně skončeno.

Osud movitých věcí po odkladu

V souvislosti s odkladem exekuce ve smyslu ust. § 54 odst. 7 ex. řádu pak nastává otázka, jak má být případně naloženo se sepsanými věcmi, které byly ponechány na místě soupisu, příp. s těmi, jež soudní exekutor zajistil k jejich případnému zpeněžení v rámci dražby. Vzhledem k povaze odkladu exekuce movité věci zůstávají v soupisu a jen ve vztahu k nim není možné exekuci provádět, tzn. že povinný s nimi nadále nemůže nějak nakládat či např. odebrat jejich označení „žlutou nálepkou“, a zároveň soudní exekutor dále neprovádí opakovaný soupis na místě samém, příp. věci nezajišťuje (ust. § 54 odst. 4 ex. řádu). Movité věci, jež soudní exekutor sepsal a ponechal na místě soupisu, soudní exekutor po odkladu nijak nezajišťuje.

⁹ KREJSTA, Jan, KUČERA, Zdeněk. In: KASÍKOVÁ, Martina. Exekuční řád: komentář. 5. vydání. Beckova edice Komentované zákony. V Praze: C.H. Beck, 2022. s. 459. ISBN 978-80-7400-855-9.

¹⁰ Jako je tomu u možnosti navrhnout zákonný splátkový kalendář ze strany povinného.

Komplikovaná otázka se však objevuje u těch movitých věcí, které byly po jejich soupisu, ale před rozhodnutím o odkladu, zajištěny ze strany soudního exekutora pro jejich zpeněžení v dražbě, když zákon toto výslovně neupravuje. Zejména povinní se hojně po odkladu exekuce domáhají vydání takových věcí s odkazem na naplnění smyslu odkladu exekuce. V případě vyškrtnutí movitých věcí ze soupisu, resp. jejich vyloučení v rámci řízení o vylučovací žalobě, exekuční řád výslovně stanovuje, že movité věci mají být vráceny na místo soupisu, což plně koresponduje s tím, že tímto již movité věci nejsou v soupisu. Vrácení na místo soupisu pak vyplývá i z toho, že postupem soudního exekutora, byť neúmyslně, došlo k zásahu do práv třetích osob, zejm. práva vlastnického. Takovou právní úpravu však není možné ani výkladem aplikovat na odklad exekuce prodejem movitých věcí. Zároveň není na místě ani aplikovat bez dalšího postup, který nastává v případě přerušení exekuce z důvodu zahájeného insolvenčního řízení a povolení řešení úpadku oddlužením, kdy povinnému jsou věci vydány soudním exekutorem např. v jeho sídle či sídle jeho skladu. Toto koresponduje s opětovně nabý- tím dispozičním právem povinného k majetku, nejsou-li věci součástí majetkové podstaty.¹¹

S ohledem na shora uvedené mám za to, že dojde-li k odkladu exekuce prodejem movitých věcí, tak důvody pro zajištění movitých věcí v exekučním skladu i nadále trvají (došlo-li k jejich převzetí před rozhodnutím o odkladu exekuce) a povinný nemá právní nárok na to, aby mu byly tyto vydány, natož vráceny na místo soupisu ze strany soudního exekutora. V případě, že by takový právní nárok existoval, musel by soudní exekutor poté, co odklad exekuce pomine, opětovně movité zajišťovat, což by bylo v rozporu se zásadou rychlosti řízení (prodloužení zpeněžení movitých věcí, kdy by soudní exekutor nemohl obratem vydat dražební vyhlášku), a také se zásadou hospodárnosti, kdy s opětovným zajištěním jsou spojeny náklady za opětovný výjezd na místo soupisu. V zásadě však soudnímu exekutorovi nic nebrání movité věci povinnému vrátit, resp. ho vyzvat k jejich vyzvednutí, což může být účelné zejm. v případě, že s ohledem na zůstatek v exekuci lze

předpokládat, že k jejich zpeněžení již nebude přistupovat, příp. jsou-li s uskladením věcí spojeny neúměrné náklady.

Jak můžeme tuto právní úpravu zhodnotit

Z mého pohledu bylo zavedení institutu odkladu exekuce prodejem movitých věcí krokem správným směrem, jenž byl pozitivní změnou pro všechny účastníky exekuce. Ve vztahu k povinným sice došlo k dalšímu posílení jejich procesní ochrany, resp. obrany, ve vztahu k provedení mobiliární exekuce¹², nicméně tato možnost odkladu vedla bezesporu i k vyšší aktivizaci povinných. Povinní jsou po mobiliární exekuci motivováni k postupné úhradě dlužné pohledávky, což i vzhledem k právní úpravě tzv. marných exekucí lze jen ocenit, kdy s každou splátkou dochází k přerušení běhu základní 6leté délky trvání exekuce (srov. ust. § 55 odst. 7 a násl. ex. řádu).

Přestože lze hodnotit právní úpravu odkladu exekuce prodejem movitých věcí jako zdařilou, tak i pro futuro by mohlo dojít k určitým změnám. Jako první změna, ke které by mělo dle mého názoru dojít, je úprava šablony exekučního příkazu k provedení exekuce prodejem movitých věcí dle vyhlášky č. 418/2001 Sb., jež by měla obsahovat výslovné poučení o možnosti využití daného institutu ze strany povinného.

Možné další změny, které by mohly vést k vyšší efektivitě v rámci exekuce, by se pak týkaly samotného odkladu. De lege ferenda by např. mohlo dojít ke spojení dvou úkonů ze strany povinného do jediného, a to tak, že by povinný v souvislosti s odesláním závazku, resp. návrhu na odklad exekuce, uhradil na účet soudního exekutora¹³ již první splátku dle návrhu (tj. min. ve výši 1 500 Kč) s tím, že další splátky by povinný hradil v následujících měsících pravidelně, a to počínaje měsícem následujícím po doručení usnesení o odkladu exekuce. Zavedení této podmínky pro odložení exekuce by vedlo k minimalizaci těch podání povinných, která následně nevedou k částečným úhradám pohledávky. Se zasíláním zákonných

¹¹ Z mé zkušenosti však vyplývá, že movité věci součástí majetkové podstaty jsou pouze výjimečně.

¹² Dalším posílením bylo např. zavedení omezení v ust. § 67 odst. 1 ex. řádu.

¹³ Účet (resp. platební údaje) pro zasílání vymoženého plnění by měl být povinnému znám z již doručených písemností.

splátek souvisí i další změna, která by mohla být přijata, a to v souvislosti se zasíláním tzv. výzvy k dodatečnému splnění povinnosti uhradit splátku. Taková výzva je nyní zasílána vždy při prodlení se zaplacením splátky, což vede k zátěži administrativního aparátu soudního exekutora a zároveň ke zvýšení nákladů (např. za poštovné). Právní úprava by pak i v souvislosti s prodlením zavedla pravidlo „jednou a dost“, tj, že by výzva byla povinnému zaslána v exekuci toliko jednou a každé další prodlení se splátkou by vedlo k ukončení odkladu exekuce, což by vedlo ve většině případů k zefektivnění a zrychlení vymáhání pohledávky. Povinnému by pak nikdo nebránil pokračovat v nepravidelných úhradách i po skončení odkladu exekuce.

Článek on-line si přečtete zde:

XXXII. Konference Karlovarské právnícké dny

12. 6.–14. 6. 2025

hotel Thermal
Karlovy Vary

Tradiční mezinárodní konference Karlovarské právnícké dny se uskuteční v termínu 12. 6.–14. 6. 2025 opět v hotelu Thermal. Podívejte se na podrobný program a nezapomeňte také hlasovat o nejlepší právnícký časopis.

partneři konference

text: Mgr. David Hozman

Judikatura v exekučních věcech

1. Exekuční titul

usnesení Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 20 Cdo 2839/2024 ze dne 27. 11. 2024

k ustanovení § 40 odst. 1 exekučního řádu

Požadavek na vymezení skutečností, na nichž se pohledávka či právní nárok zakládá, neznamená, že tyto skutečnosti musejí být v dohodě vylíčeny do všech podrobností. Postačuje takové vyznačení právního důvodu plnění, z něhož je zřejmé, na čem se plnění zakládá (tj. proč má povinná osoba poskytnout oprávněné osobě stanovené plnění).

Z notářského zápisu musí být objektivně, to znamená jednoznačně a určitě (a to i z pohledu třetích – od smluvních stran notářského zápisu odlišných – osob) zřejmý důvod plnění. Jinak řečeno, z notářského zápisu musí být objektivně seznatelné, proč má povinná osoba oprávněné osobě určité plnění poskytnout a na základě jakého právního důvodu tak má učinit, přičemž tento právní důvod by neměl být zaměnitelný s jiným právním důvodem. Úsudek, zda je konkrétní náležitost řádně vymezena, je třeba učinit s ohledem na celý obsah notářského zápisu.

Skutečností, na níž se má pohledávka zakládat v projednávané věci, je podle notářského zápisu řada ústních smluv o zápůjčce, na jejichž základě měl oprávněný poskytnout povinnému částku ve výši 2 500 000 Kč. Dále bylo v notářském zápise konstatováno, že povinný má vůči oprávněnému dluh z titulu peněžité zápůjčky ze dne 14. 6. 2023 ve výši 375 714,23 Kč, přičemž následně byla část dluhu povinným oprávněnému vrácena a dne 9. 1. 2024 povinný uznal svůj dluh ve výši 2 124 285,77 Kč, který se zavázal uhradit oprávněnému ve splátkách nejpozději do dne 28. 2. 2030.

Z pohledu třetích osob totiž není zřejmé a nezaměnitelné – a to ani z kontextu celého notářského zápisu – kdy a v jakých dílčích částkách oprávněný poskytl povinnému plnění ve výši 2 500 000 Kč a bez pochyb není ani důvod, proč k poskytnutí těchto blíže neidentifikovaných dílčích plnění došlo. Z obsahu notářského zápisu dále nevyplývá skutečnost, kdy a jaká část dluhu byla povinným vrácena; rovněž není zřejmé, k jakému titulu se váže následné uznání dluhu.

2. Zastavení exekuce

usnesení Krajského soudu v Hradci Králové sp. zn. 21 Co 432/2024 ze dne 21. 11. 2024

k ustanovení § 55 odst. 7 až 11 exekučního řádu

Podmínky pro zastavení exekuce dle ustanovení § 55 odst. 7 exekučního řádu jsou splněny až okamžikem, kdy oprávněný s jejím zastavením vysloví souhlas.

Podle ustanovení § 55 odst. 7 exekučního řádu nedošlo-li po dobu posledních 6 let počítaných po vyznačení doložky provedení exekuce ani k částečnému uspokojení vymáhané povinnosti a není-li exekucí postižena nemovitá věc, vyzve soudní exekutor oprávněného, aby ve lhůtě 30 dnů sdělil, zda souhlasí se zastavením exekuce nebo, aby ve stejné lhůtě sdělil, že se zastavením exekuce ne-souhlasí. Jestliže oprávněný vyjádřil souhlas se zastavením exekuce nebo lhůta podle věty první uplynula marně, soudní exekutor exekuci zastaví.

Podle ustanovení čl. II odst. 1 zákona č. 255/2023 Sb. soudní exekutor má za úkony spojené se zastavením exekuce podle ustanovení § 55 odst. 7, 8, 10 nebo 11 exekučního řádu právo na paušální náhradu nákladů ve výši 750 Kč, bylo-li exekuční řízení zahájeno přede dnem 1. 1. 2022 a byla-li v exekučním řízení přede dnem 1. 1. 2022 vyznačena doložka provedení exekuce, případně usnesení o nařízení exekuce přede dnem 1. 1. 2022 nabylo právní moci. Je-li soudní exekutor plátcem daně z přidané hodnoty, zvyšuje se paušální náhrada nákladů o daň z přidané hodnoty. Podle odst. 3 nevzdá-li soudní exekutor usnesení o zastavení exekuce podle ustanovení § 55 odst. 7, 8, 10 nebo 11 exekučního řádu do 12 měsíců ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona nebo ode dne, v němž byly splněny podmínky pro zastavení exekuce, došlo-li ke splnění podmínek pro zastavení exekuce později, právo na paušální náhradu nákladů podle bodu 1 soudnímu exekutorovi nevznikne.

V projednávané věci má odvolací soud za to, že podmínky pro zastavení exekuce byly s úplností splněny až ke dni 4. 4. 2024, kdy se oprávněný v soudním exekutorem dané lhůtě 30 dnů běžící od doručení výzvy dne 5. 3. 2024 nevyjádřil, zda souhlasí či nesouhlasí se zastavením exekuce, ani nesložil zálohu na její další vedení. Teprve ke dni 4. 4. 2024 tak byly splněny všechny podmínky pro zastavení exekuce dané ustanovením § 55 odst. 7 exekučního řádu spočívající v tom, že po dobu posledních 6 let počítaných po vyznačení doložky provedení exekuce nedošlo ani k částečnému uspokojení vymáhané povinnosti, exekucí nebyla postižena nemovitá věc a oprávněný se zastavením exekuce souhlasil.

Jinak řečeno, teprve ode dne 4. 4. 2024 běžela v této věci soudnímu exekutorovi lhůta 12 měsíců k tomu, aby rozhodl o zastavení exekuce dle ustanovení § 55 odst. 7 exekučního řádu s možností přiznání si paušální náhrady nákladů za úkony spojené se zastavením exekuce ve smyslu ustanovení čl. II odst. 3 zákona č. 255/2023 Sb. Smyslem citované lhůty je přitom stanovit pevný, ale pro všechny případy stejný, časový limit soudnímu exekutorovi k tomu, aby rozhodl o zastavení exekuce tam, kde jsou k tomu splněny podmínky k tomu dané ustanoveními § 55 odst. 7 až 11 exekučního řádu.

Takovými podmínkami je nejen uplynutí lhůt daných ustanoveními § 55 odst. 7 a 11 exekučního řádu, ale v případě ustanovení § 55 odst. 7 exekučního řádu i souhlas oprávněného se zastavením exekuce, resp. jeho vůle nesložít zálohu na její další vedení dle ustanovení § 55 odst. 8 exekučního řádu. Jen pro uplynutí 6leté lhůty předvídané ustanovením § 55 odst. 7 exekučního řádu ke dni 26. 8. 2023 totiž exekuci bez dalšího zastavit ještě nelze a je nutno si s tím vyžádat i souhlas oprávněného.

Výjimkou, kdy je soudní exekutor povinen zastavit exekuci do 12 měsíců od účinnosti zákona č. 255/2013 Sb. se tak jeví situace, kdy už ke dni 26. 8. 2023 uplynula nepřerušovaná lhůta 12 let ve smyslu ustanovení § 55 odst. 11 exekučního řádu nebo kdy už k tomuto datu oprávněný se zastavením exekuce souhlasil dle ustanovení § 55 odst. 7 exekučního řádu či řádně a včas nesložil zálohu na její další vedení, aniž by požádal o zproštění od ní dle ustanovení § 55 odst. 8 exekučního řádu (což není vyloučeno, neboť ustanovení § 55 odst. 7 až 13 exekučního řádu v zásadě nabyl účinnosti už ode dne 1. 1. 2022 a soudní exekutor dle něj mohl postupovat ode dne 1. 1. 2023 – viz přechodné ustanovení čl. IV bod 11 k zákonu č. 286/2021 Sb.).

Podmínky pro zastavení exekuce ve smyslu ustanovení § 55 odst. 7 exekučního řádu ve spojení s ustanovením čl. II odst. 3 zákona č. 255/2023 Sb. tedy byly v souzené věci splněny až ke dni 4. 4. 2024, nikoliv už ke dni jeho účinnosti 26. 8. 2023. Lhůtu 12 měsíců pro vydání usnesení o zastavení exekuce podle ustanovení § 55 odst. 7 exekučního řádu je totiž třeba počítat nejdříve ode dne 4. 4. 2024 (a nikoliv už ode dne 26. 8. 2023), jinak by byl popřen smysl, resp. stejná délka této lhůty pro zastavení každé exekuce.

Jestliže soudní exekutor napadeným usnesením zastavil exekuci dne 13. 9. 2024, učinil tak do 12 měsíců ode dne 4. 4. 2024, k němuž nejdříve mohly být splněny všechny podmínky pro zastavení exekuce z důvodu uvedeného v ustanovení § 55 odst. 7 exekučního řádu. Pak má soudní exekutor ve smyslu ustanovení čl. II odst. 1 a 3 zákona č. 255/2023 Sb. i právo na paušální náhradu nákladů s tím spojenou.

usnesení Krajského soudu v Hradci Králové – pobočka v Pardubicích sp. zn. 23 Co 334/2024 ze dne 30. 10. 2024

k ustanovení § 55 odst. 7 až 11 exekučního řádu

Probíhající insolvenční řízení neomezuje soud (soudního exekutora) v možnosti rozhodnout o zastavení exekuce, neboť vydání usnesení o zastavení exekuce není úkonem, jímž se exekuce provádí. Doba běžícího insolvenčního řízení je pouze tzv. vyloučenou dobou podle ustanovení § 109 odst. 1 písm. c) insolvenčního zákona ve spojení s ustanovením § 55 odst. 12 písm. c) exekučního řádu, která se nezapočítává do běhu lhůt podle ustanovení § 55 odst. 7 resp. odst. 11 exekučního řádu.

Zjišťování stanoviska oprávněného k dalšímu vedení exekuce, kterou přechodně v důsledku probíhajícího insolvenčního řízení nelze provést, je neúčelné, neboť stanovisko oprávněného nemůže mít na pokračování exekuce dopad.

Ustanovení § 55 odst. 7 a 8 exekučního řádu rozšiřuje možnosti zastavení exekuce o dlouhodobě nevyhovitelné pohledávky, které zatěžují jak soudní exekutory, tak soudy, přičemž v případě řízení přesahující šest, respektive devět let (za splnění dalších předpokladů), možnost pokračování exekuce je pro příště spojována s vyjádřeným zájmem oprávněného na dalším pokračování exekuce, a to za současného složení zálohy na takto vedenou exekuci, vyjma případů privilegiovaných pohledávek ve smyslu § 55 odst. 9 exekučního řádu.

Pokud soudní exekutor nedůvodně vyzýval ke sdělení stanoviska oprávněného a pro další vedení exekuce očekával úhradu zálohy na další náklady exekuce, pak takový postup nebyl správný a nemohl vyústit v zastavení exekuce. Pokud se tak přesto stalo a výrok o zastavení exekuce je pravomocný, nemohlo soudnímu exekutorovi vzniknout právo na náhradu nákladů za zastavení exekuce podle bodu 1. a 2. článku II. přechodných ustanovení k zákonu č. 255/2023 Sb.

usnesení Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 20 Cdo 1418/2024 ze dne 19. 11. 2024

k ustanovení § 268 odst. 1 písm. a) občanského soudního řádu

Právo na zaplacení celé pohledávky v důsledku ztráty výhody splátek lze uplatnit formou výzvy, žalobou nebo návrhem na nařízení exekuce.

S tím souvisí závěr, podle něhož podání exekučního návrhu (návrhu na nařízení výkonu rozhodnutí) není výkonem práva, nýbrž využitím možnosti poskytnuté oprávněné osobě procesním předpisem pro případ, že povinnost uložená exekučním titulem vydaným v nalézacím řízení nebyla splněna dobrovolně.

usnesení Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 20 Cdo 1765/2024 ze dne 3. 12. 2024

k ustanovení § 268 odst. 1 písm. g) občanského soudního řádu

Pohledávka ve smyslu § 1721 občanského zákoníku představuje právo věřitele na určité plnění. K zániku závazku (k ukončení existence závazku jako právního vztahu), a tedy k zániku pohledávky a jí odpovídajícímu dluhu pak dochází na základě právních skutečností, jež jsou vyjmenovány v ustanovení § 1908 a násl. občanského zákoníku. Mezi tyto skutečnost však účetní odpis pohledávky nepatří.

Účetním odpisem majetku ve smyslu zákona o účetnictví se rozumí účetní metoda spočívající v trvalém snížení hodnoty majetku v účetnictví účetní jednotky a slouží k dosažení věrného, reálného a poctivého obrazu účetnictví. K odpisu pohledávky se přistupuje s cílem, aby její výše odpovídala její současné skutečné hodnotě (např. V důsledku reálné nedobytnosti pohledávky). Pohledávky se odepisují jednorázově a dochází k jejich vyřazení z rozvahy. Odepsaná pohledávka je nadále vedena na podrozvahových účtech a pokud následně dojde k úhradě pohledávky, jedná se o účetní výnos a odpovídajícím způsobem se sníží stav podrozvahového účtu.

Účetní odpis pohledávky je pouze účetním řešením (postupem, v rámci kterého je s pohledávkou nakládáno ve vnitropodnikové účetní evidenci), a nelze jej proto ani za použití analogie

podřadit pod žádný ze zákonných způsobů zániku závazku. S ohledem na shora nastíněnou podstatu účetního odpisu je zřejmé, že jej nelze považovat za skutečnost, která by měla vést k právnímu zániku závazku.

usnesení Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 20 Cdo 2617/2024 ze dne 20. 11. 2024

k ustanovení § 268 odst. 1 písm. h) občanského soudního řádu

Ve fázi výkonu rozhodnutí je vůči donucovací pravomoci státu soudu chráněn majetek cizího státu, který je používán nebo určen k výkonu státních, vládních a jiných veřejných pravomocí a funkcí tohoto státu (majetek sloužící vládním účelům). Mezi takový majetek je nutné zařadit i bankovní účty diplomatické mise cizího státu (pohledávky z těchto účtů), které jsou používány v souvislosti s výkonem funkcí této mise (ustanovení § 7 odst. 1 a 4 zákona o mezinárodním právu soukromém).

Uvedený závěr je v souladu s obecným (obyčejným) mezinárodním právem, jehož současný stav vyjadřuje Úmluva OSN ze dne 2. 12. 2004. Úmluva OSN upravuje imunitu státu vůči donucovacím opatřením přijímaným před vynesemím rozsudku i po vynesemím rozsudku.

Možnost uplatnit donucovací opatření vůči cizímu státu v době před vynesemím rozsudku je omezenější, neboť vůči majetku státu nelze v souvislosti s řízením před soudem jiného státu uplatnit žádná donucovací opatření přijímaná před vynesemím rozsudku, například obstavení či zabavení majetku, s výjimkou výslovného souhlasu státu s takovým opatřením (vyjádřeného v mezinárodní dohodě, rozhodčí dohodě nebo písemné smlouvě anebo v prohlášení učiněném před soudem či v písemném sdělení podaném po vzniku sporu mezi stranami) a s výjimkou případu, kdy stát vyčlenil či označil majetek k uspokojení nároku, který je předmětem řízení.

V době po vynesemím rozsudku je kromě těchto situací navíc možné použít donucovací opatření vůči majetku cizího státu, bylo-li prokázáno, že majetek je konkrétně užíván nebo určen k užívání

státem pro jiné než státní neobchodní účely a nachází se na území státu soudu, přičemž donucovací opatření přijímaná po vynesemím rozsudku mohou být uplatněna pouze vůči majetku, který je spojen se subjektem, proti němuž bylo řízení vedeno. Za majetek, který je konkrétně užíván nebo určen k užívání státem pro jiné než státní neobchodní účely, se nepovažuje (mimo jiné) majetek, včetně jakéhokoli bankovního účtu, který je užíván či určen k užívání při výkonu funkcí diplomatické mise státu nebo jeho konzulárních úřadů, zvláštních misí, misí při mezinárodních organizacích nebo delegací při orgánech mezinárodních organizací nebo na mezinárodních konferencích.

Použití donucovacího opatření vůči bankovnímu účtu cizího státu užívaného nebo určeného k užívání při výkonu funkcí diplomatické mise státu proto není přípustné v žádné fázi soudního řízení, nebyl-li k takovému opatření udělen souhlas státu nebo nebyla-li pohledávka z tohoto bankovního účtu státem vyčleněna (označena) k uspokojení nároku, který je předmětem řízení. Vyžadování konkrétních informací od povinného o existenci, účelu či použití finančních prostředků uložených na jejích bankovních účtech nebo o jednotlivých transakcích na těchto účtech by znamenalo zásah do vnitřních záležitostí cizího státu v rozporu s mezinárodním právem.

usnesení Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 29 Cdo 3626/2023 ze dne 27. 11. 2024

k ustanovení § 268 odst. 1 písm. h) občanského soudního řádu

Incidenčním sporem o určení pravosti, výše nebo pořadí přihlášené pohledávky se řeší sporné otázky pravosti, výše nebo pořadí přihlášené pohledávky jen pro potřeby insolvenčního řízení. Rozhodnutí o věci samé, jímž se insolvenční soud v takovém sporu pravomocně vysloví ke zkoumané pravosti, výši nebo pořadí přihlášené pohledávky, je účinné vůči všem procesním subjektům insolvenčního řízení.

Výsledek sporu o určení pravosti, výše nebo pořadí pohledávky nemá žádný vliv na možnost věřitele vymáhat vykonatelnou pohledávku po skončení insolvenčního řízení, v němž byl úpadek dlužníka

řešen konkursem, na základě exekučního titulu nabytého vůči dlužníku před zahájením insolvenčního řízení. Představa, že přihlášená vykonatelná pohledávka, ohledně které by bylo v incidenčním sporu vedeném podle § 159 odst. 1 písm. a) insolvenčního zákona pravomocně určeno, že v insolvenčním řízení vedeném na majetek dlužníka není po právu, by proto nemohla být tímto věřitelem vymáhána po skončení insolvenčního řízení, v němž byl úpadek dlužníka řešen konkursem, je mylná.

Pohledávka věřitele vůči (insolvenčnímu) dlužníku, na kterou se vztahuje rozhodnutí insolvenčního soudu o přiznání osvobození od placení zbytku pohledávek, vydané podle § 414 odst. 1 insolvenčního zákona, v neuhrazeném rozsahu nezaniká, v soudním či jiném řízení ji však již nelze věřiteli přiznat; ve vykonávacím řízení má taková pohledávka stejný režim, jako promlčená pohledávka [pohledávka, u které byla účinně (důvodně) vznesena námitka promlčení].

Platí totiž, že pravomocný rozsudek, jímž insolvenční soud určil, že vykonatelná pohledávka přihlášeného věřitele (oprávněného) není po právu, má účinky jen v rámci insolvenčního řízení dlužníka (povinného), konkrétně v tom směru, že nebyla (ani zčásti) uspokojována v insolvenčním řízení. Rozhodnutí insolvenčního soudu tak nemělo žádný vliv ani na existenci pohledávky (tato nezanikla), ani na její vykonatelnost (na existenci exekučního titulu). Jinak řečeno, skutečnost, že insolvenční soud (pravomocně) určil, že vykonatelná pohledávka oprávněného není po právu, není důvodem, pro který by bylo nutné zastavit exekuční řízení, v němž oprávněný vymáhal tuto pohledávku za povinným.

O tom, že vymáhaná pohledávka je pohledávkou podle § 416 odst. 1 insolvenčního zákona, tj. pohledávkou, které se nedotýká osvobození od placení pohledávek (§ 414 insolvenčního zákona), nebylo mezi účastníky řízení sporu.

usnesení Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 21 Cdo 1762/2024 ze dne 21. 11. 2024

k ustanovení § 268 odst. 3 občanského soudního řádu

Namítá-li dlužník, že zástavní právo zaniklo, nejde o způsobilou obranu proti žalobě na nařízení prodeje zástavy (v první fázi soudního prodeje zástavy), ale o důvod pro zastavení exekuce prodejem zástavy podle ustanovení § 268 odst. 3 občanského soudního řádu nebo podle ustanovení § 268 odst. 1 písm. h) občanského soudního řádu. V případě, že zajištěná pohledávka zanikla, soud zastaví výkon rozhodnutí prodejem zástavy podle ustanovení § 268 odst. 3 občanského soudního řádu.

Soud zastavil exekuční řízení z důvodu, že zajištěná pohledávka zanikla a že zaniklo i zástavní právo, a to v důsledku přijetí reorganizačního plánu, nabytí účinnosti tohoto reorganizačního plánu a jeho splnění povinným. Uvedené skutečnosti, které vedly soud odvolací i soud prvního stupně k závěru, že je vedení exekuce nepřijatelné, nemají základ v namítaném nepoctivém či protiprávním jednání povinného.

Podle ustanovení § 269 odst. 2 občanského soudního řádu soud o zastavení exekuce v případech uvedených v ustanovení § 268 odst. 1 písm. g) a h) rozhoduje zpravidla po předchozím jednání. Předchozí jednání není nutné především tam, kde tvrzení účastníků o skutečnostech, v nichž soud spatřuje důvod k zastavení výkonu rozhodnutí, jsou shodná a liší se jen náhled stran na právní význam těchto skutečností.

Soud prvního stupně založil své rozhodnutí na závěru, že vymáhaná pohledávka i zástavní právo zanikly v rámci insolvenčního řízení, tvrzení účastníků o skutečnostech, v nichž spatřoval důvod k zastavení exekuce, byla shodná, rovněž tak rozhodné skutečnosti vyplývají ze spisu. Soudu prvního stupně proto nelze vytknout, že by postupoval v rozporu s ustanovením § 269 odst. 2 občanského soudního řádu, pokud jednání nenařídil.

Smyslem ustanovení § 269 odst. 2 občanského soudního řádu je, aby účastníci exekuce měli v průběhu řízení o návrhu na zastavení exekuce podle ustanovení § 268 odst. 1 písm. g) nebo h) občanského soudního řádu prostor k tomu, aby zpravidla osobně a přímo při jednání soudu měli možnost uvádět skutkové a právní argumenty ve svůj prospěch. Jedná se totiž o tzv. opoziční nebo tzv. impugnační spory, v němž se pravidelně

projednávají skutkové okolnosti, jež jsou mezi účastníky pochybné nebo sporné.

Jestliže jednání v případech prověřování takových skutečností nenařídil soud prvního stupně, může být takový nedostatek řízení napraven postupem odvolacího soudu, který jednání ve smyslu ustanovení § 269 odst. 2 občanského soudního řádu nařídí a provede při něm důkazní prostředky, které v napadeném rozhodnutí posoudil bez nařízení jednání soud prvního stupně, a případně i dokazování doplní. Takový postup odvolacího soudu zásadně vede k nápravě možného pochybení soudu prvního stupně spočívajícího v nenařízení jednání.

3. Příkázání jiné peněžité pohledávky

usnesení Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 20 Cdo 1211/2024 ze dne 7. 11. 2024

k ustanovení § 312 občanského soudního řádu

Exekuci (výkon rozhodnutí) příkázáním pohledávky z titulu penzijního připojištění povinného (fyzické osoby) u penzijního fondu lze za podmínek zákona provést bez ohledu na skutečnost, že část pohledávky může mít původ v exekučně nezabavitelných částkách mzdy povinného, neboť v tomto rozsahu částky mzdy vložení do úspor ve formě penzijního připojištění pozbyly původní charakter.

Příkázáním pohledávky jsou v posuzované exekuci vydaným exekučním příkazem postiženy finanční prostředky, jež představují pohledávku povinného z titulu penzijního připojištění vůči penzijnímu fondu, což je způsob spoření, jímž se povinný zajišťuje na penzi a které je součástí tzv. třetího pilíře tuzemského důchodového systému. Penzijním připojištěním zákon rozumí shromažďování peněžních prostředků od účastníků penzijního připojištění a státu poskytnutých ve prospěch účastníků, nakládání s těmito prostředky a vyplácení dávek penzijního připojištění.

Příspěvky účastníků zákon nijak nedefinuje (neurčuje pozitivně či negativně jejich původ či zdroj), toliko stanoví jejich minimální výši a splatnost. Pohledávka účastníka vůči penzijnímu fondu z titulu penzijního připojištění zahrnovala, resp. zahrnuje vedle příspěvků účastníka penzijního připojištění a příspěvků státu rovněž (fakultativně) příspěvky od třetích osob (typicky od zaměstnavatele účastníka) a výnosy z uvedených příspěvků.

Argumentuje-li dovolatel v souvislosti s předestřenou otázkou nezabavitelnými částkami ze své mzdy, jimiž měl do sjednaného penzijního připojištění přispívat, předně přehlíží, že nezabavitelné částky z měsíční mzdy jsou chráněny v rámci vedení výkonu rozhodnutí (exekuce) srážkami ze mzdy, což ale neplatí u posuzovaného příkázání pohledávky. Jakoukoli procesní analogii v tomto směru je třeba odmítnout coby zásadně nepřijatelnou.

Jinak řečeno, ve věci povinného je postižena nikoli jeho mzda, ale pohledávka z titulu penzijního připojištění. Pohledávka povinného představuje jím naspořené peněžní prostředky, od nichž není potřebné části exekučně dříve nepostižených mezd povinného, tj. částek v nezabavitelné výši, oddělovat, neboť vkladem do penzijního připojištění (spoření) ztratily původní charakter. Nadto by byl takový postup separace jednotlivých příspěvků do penzijního připojištění značně skutkově a důkazně složitý (a procesně neekonomický), odporující primárně teleologickému výkladu právní úpravy.

V neposlední řadě je namístě připomenout, že pohledávka účastníka (povinného) vůči penzijnímu fondu nezahrnuje pouze úsporu peněžních prostředků povinného, ale rovněž příspěvky státu, resp. zaměstnavatele povinného, a výnosy fondu, ve vztahu k nimž argumentaci „nepostižitelné části mzdy“ jakožto původu příspěvku (byť argumentaci chybnou) nelze použít již toliko z podstaty takového tvrzení.

4. Prodej nemovitých věcí

usnesení Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 21 Cdo 2746/2024 ze dne 7. 11. 2024

k ustanovení § 336 občanského soudního řádu

Při hodnocení znaleckého posudku, tedy i znaleckého posudku při oceňování nemovitých věcí v exekučním řízení, obecně platí, že soud musí mimo jiné zkoumat, zda znalec splnil úkol, který mu byl vymezen. Zjistí-li soud, že znalec tento úkol nesplnil vůbec nebo nedostatečným způsobem, nebo má-li soud pochybnosti o věcné správnosti znaleckého posudku, nemůže jej nahradit vlastním názorem, nýbrž musí znalci uložit, aby podal vysvětlení, posudek doplnil nebo jinak odstranil jeho nedostatky, popřípadě aby vypracoval nový posudek, nebo musí ustanovit jiného znalce, aby věc znovu posoudil a vyjádřil se i ke správnosti již podaného posudku.

Hodnocení důkazu znaleckým posudkem tedy spočívá v posouzení, zda závěry posudku jsou náležitě odůvodněny, zda jsou podloženy obsahem nálezu, zda bylo přihlédnuto ke všem skutečnostem, s nimiž se bylo třeba vypořádat, a zda odůvodnění znaleckého posudku odpovídá pravidlům logického myšlení. Soud však nemůže přezkoumávat věcnou správnost odborných závěrů znaleckého posudku, neboť k tomu soudci nemají odborné znalosti anebo je nemají v takové míře, aby mohli toto přezkoumání zodpovědně učinit.

V usnesení o určení ceny nemovité věci se pak soud musí vypořádat s námitkami a připomínkami k odhadu nemovité věci a musí uvést všechny rozhodující okolnosti, ke kterým přihlédl při určení odhadní ceny. Účelem ocenění nemovitých věcí ve smyslu ustanovení § 66 odst. 5 exekučního řádu není stanovení ceny, za kterou bude věc v exekučním řízení prodána, nýbrž pouze určení východiska pro stanovení nejnižšího podání.

usnesení Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 21 Cdo 1386/2024 ze dne 21. 11. 2024

k ustanovení § 336k odst. 4 občanského soudního řádu

Podle ustanovení § 336k odst. 4 věty první občanského soudního řádu odvolací soud usnesení o příklepu změnil tak, že se příklep neuděluje, jestliže v řízení došlo k takovým vadám, že se odvolatel nemohl zúčastnit dražby, nebo jestliže byl příklep udělen proto, že při nařízení dražebního jednání nebo při provedení dražby došlo k porušení zákona.

Povinnému sice lze přisvědčit, že nebylo-li ke dni konání dražby rozhodnuto o návrhu (návrzích) na odklad exekuce, nebyl soudní exekutor oprávněn přistoupit k provedení dražby, avšak že s ohledem na smysl a účel institutu odkladu exekuce, který (v kontextu projednávané věci) slouží k tomu, aby bylo zabráněno poškození majetkových práv povinného, je třeba dovodit, že ukáže-li se (třeba i dodatečně) na základě pravomocného rozhodnutí soudu o návrhu na odklad exekuce, že návrh na odklad exekuce nebyl podán důvodně, stane se zřejmým, že dražební jednání při reálné existujících okolnostech mohlo být uskutečněno a že vydražením věci a udělením příklepu soudní exekutor nepřipustně nezasáhl do majetkových práv povinného.

Pakliže tedy odvolací soud potvrdil usnesení exekučního soudu, jímž tento zamítl návrhy na odklad exekuce, které podal povinný dne 20. 7. 2023 a dne 12. 10. 2023, je zřejmé, že postupem soudního exekutora, který dražbu dne 26. 10. 2023 provedl, aniž by vyčkal rozhodnutí o těchto návrzích, nedošlo k nepřipustnému zásahu do práv povinného, který by odůvodňoval postup podle ustanovení § 336k odst. 4 občanského soudního řádu.

usnesení Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 20 Cdo 2897/2024 ze dne 3. 12. 2024

k ustanovení § 336n občanského soudního řádu

Podle ustanovení § 336m odst. 2 věty první občanského soudního řádu nezaplatil-li vydražitel nejvyšší podání ani v dodatečné lhůtě, kterou mu soud usnesením určil a která nesmí být delší než jeden měsíc, usnesení o příklepu se marným uplynutím dodatečné lhůty zrušuje a soud nařídí další dražební jednání.

V souladu s ustanovením § 336n odst. 1 občanského soudního řádu vydražitel uvedený v ustanovení § 336m odst. 2 občanského soudního řádu je povinen nahradit náklady, které státu a účastníkům vznikly v souvislosti s dalším dražebním jednáním, škodu, která vznikla tím, že nezaplatil nejvyšší podání, a bylo-li při dalším dražebním jednání dosaženo nižší nejvyšší podání, rozdíl na nejvyšším podání. Na tyto dluhy se započítá jistota složená vydražitelem; převyšuje-li jistota tyto dluhy, zbývající část se vrátí vydražiteli.

Povinnost zaplatit rozdíl mezi nezaplaceným nejvyšším podáním dosaženým při původní dražbě a nejvyšším podáním dosaženým při dalším dražebním jednání (při němž bylo vydraženo za částku nižší) vyplývá pro obmeškalého vydražitele přímo z ustanovení § 336n odst. 1 občanského soudního řádu (přičemž zákon nespojuje povinnost zaplatit tento rozdíl s výší vymáhané pohledávky).

Nepochybně je třeba vykládat vydražení „za nižší nejvyšší podání“ jako dosažení nejvyššího podání, jemuž byl následně udělen příklep, který nebyl „odstraněn“ postupem podle ustanovení § 336k odst. 4 občanského soudního řádu. „Dalším dražebním jednáním“ podle ustanovení § 336n odst. 1 občanského soudního řádu nemusí být nutně takové, které následně vede k úspěšnému zaplacení nejvyššího podání, neboť (pravomocné) usnesení o udělení příklepu může být zrušeno ze zákona (§ 336n odst. 2 věty první občanského soudního řádu), a přesto je z něho soudní exekutor povinen při výpočtu rozdílu nadále vycházet. Nicméně vždy se musí jednat o dražební jednání, v němž byl nejvyššímu podání rovněž udělen pravomocný příklep. Soudní exekutor příklepem ve své podstatě „validuje“ učiněné nejvyšší podání, jinými slovy ověřuje, zda jsou splněny i další zákonné předpoklady.

usnesení Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 21 Cdo 1212/2024 ze dne 30. 10. 2024

k ustanovení § 336n občanského soudního řádu

Podmínkou pro uložení povinnosti k úhradě nákladů dalšího dražebního jednání a povinnosti

uhradit rozdíl na nejvyšším podání podle § 336n odst. 1 občanského soudního řádu je pouze skutečnost, že vydražitel podle ustanovení § 336m odst. 2 občanského soudního řádu ani v dodatečně lhůtě nezaplatil nejvyšší podání a že při dalším dražebním jednání podle ustanovení § 336m odst. 2 občanského soudního řádu bylo dosaženo nižší nejvyšší podání.

Povinnost k úhradě rozdílu na nejvyšším podání vyplývá přímo z procesního předpisu; svojí povahou se jedná o povinnost tzv. kompenzačně dražební (v případě povinnosti k úhradě nákladů dalšího dražebního jednání jde o povinnost tzv. náhradovou) a soudní exekutor o ní rozhoduje z moci úřední; jakákoliv úvaha o hmotněprávní povaze této povinnosti vůbec není namístě.

Jsou-li splněny podmínky pro uložení některé z povinností uvedených v ustanovení § 336n odst. 1 občanského soudního řádu, soudní exekutor takové rozhodnutí vydá (musí vydat). Nejsou-li podmínky splněny, (negativní) rozhodnutí nevydává; negativní rozhodnutí vydává pouze tehdy, podala-li některá z oprávněných osob návrh.

Ustanovení týkající se výkonu rozhodnutí nebo exekuce lze použít pro insolvenční řízení jen tehdy, jestliže na ně insolvenční zákon odkazuje. Formuluje-li insolvenční zákon (vlastní) pravidla týkající se výkonu rozhodnutí nebo exekuce, má potud (jako *lex specialis*) přednost před úpravou exekučního řádu. Z uvedeného především plyne, že exekuční a insolvenční řízení jsou odlišná, samostatná řízení (byť mají stejný či podobný účel a cíl); ustanovení exekučního a insolvenčního práva nelze volně prolínat a aplikovat.

Jedním z účinků spojených se zahájením insolvenčního řízení na majetek dlužníka je nemožnost provedení výkonu rozhodnutí či exekuce, která by postihovala majetek ve vlastnictví dlužníka, jakož i jiný majetek, který náleží do majetkové podstaty [ustanovení § 109 odst. 1 písm. c) insolvenčního zákona]. Na tuto úpravu navazuje ustanovení § 140e odst. 1 insolvenčního zákona, které pro dobu účinků rozhodnutí o úpadku dlužníka (již) zakazuje nařídit nebo zahájit výkon rozhodnutí nebo exekuci, která by postihovala majetek ve vlastnictví dlužníka, jakož i jiný majetek, který náleží do majetkové podstaty.

Majetkovou podstatu lze zpeněžit v dražbě provedené soudním exekutorem podle zvláštního právního předpisu (ustanovení § 286 odst. 1 insolvenčního zákona). Soudní exekutor může též provést dražbu movité či nemovité věci na návrh vlastníka či osoby oprávněné disponovat s věcí. Přitom postupuje přiměřeně podle ustanovení „tohoto zákona“ (§ 76 odst. 2 zákona č. 120/2001 Sb., exekučního řádu).

Soudní exekutor, provádějící dražbu na podkladě smlouvy s insolvenčním správcem, nepokračuje v původním exekučním řízení a není výsledky původního exekučního řízení (např. usnesením o ceně nemovité věci, usnesením o dražební vyhláše) jakkoliv vázán.

Možnost soudního exekutora tzv. pokračovat v původním exekučním řízení by byla dána pouze za splnění podmínky uvedené v ustanovení § 82 odst. 2 písm. b) insolvenčního zákona, tedy jediné tehdy, pokud by insolvenční soud v době do rozhodnutí o insolvenčním návrhu předběžným opatřením omezil z důvodů hodných zvláštního zřetele některý z účinků spojených se zahájením insolvenčního řízení uvedených v ustanovení § 109 odst. 1 písm. b) a c) insolvenčního zákona.

Pakliže tedy v insolvenčním řízení došlo postupem podle ustanovení 286 odst. 1 insolvenčního zákona ke zpeněžení té části majetkové podstaty, která sloužila jako zástava, došlo tak k realizaci zástavního práva. Pokračování v exekučním řízení o prodeji takové zástavy je tak z povahy věci vyloučeno, je proto vyloučeno nařízení opakované dražby podle ustanovení § 336m odst. 2 občanského soudního řádu a nemůže být naplněn předpoklad pro uložení povinnosti obmeškalému vydražiteli zaplatit rozdíl na nejvyšším podání.

Je-li tedy zástava postupem podle § 286 insolvenčního zákona v insolvenčním řízení prodána, souběžné exekuční řízení o prodeji téže zástavy dále nepokračuje a končí v tom stadiu, ve kterém se nacházelo v době zahájení insolvenčního řízení ve vztahu k povinnému, tedy v tomto případě ve stadiu pravomocného udělení příklepu. Soudní exekutor již nemůže v takové situaci v exekučním řízení o povinnosti obmeškalého vydražitele zaplatit rozdíl na nejvyšším podání rozhodnout.

usnesení Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 20 Cdo 2732/2024 ze dne 4. 12. 2024

k ustanovení § 336n občanského soudního řádu

Nedoplatí-li vydražitel nejvyšší podání ani v do-
datečné lhůtě, jedná protiprávně, a je-li dána pří-
činná souvislost, vzniká mu povinnost zaplatit
mimo jiné i odměnu, které by soudní exekutor ná-
sledně dosáhl, jestliže by nedošlo k obmeškání.

Usnesení podle ustanovení § 336n odst. 2 ob-
čanského soudního řádu může soudní exekutor
vydat i poté, co exekuci nelze podle ustanovení
§ 46 odst. 7 exekučního řádu provést, jinak by byl
zmařen smysl ustanovení § 336n odst. 1 a 2 ob-
čanského soudního řádu ve vztahu k náhradě,
kterou má obmeškalý vydražitel poskytnout
soudnímu exekutorovi.

Plněním ve smyslu ustanovení § 336n odst. 1 ob-
čanského soudního řádu, o němž věcně rozhoduje
soudní exekutor podle ustanovení § 336m odst. 2
občanského soudního řádu, může být i právo na
náhradu neuhrazené odměny soudního exekuto-
ra, která soudnímu exekutorovi ušla následkem
toho, že obmeškalý vydražitel nezaplatil nejvyšší
podání do doby, než pro zahájení insolvenčního
řízení vůči povinnému došlo k nemožnosti
provést exekuci podle ustanovení § 46 odst. 7 exe-
kučního řádu (a tedy i k nemožnosti uskutečnit
další dražbu s ohledem na ustanovení § 336m
odst. 2 občanského soudního řádu).

Nejistota ohledně toho, zda a za kolik po ukončení
insolvenčního řízení bude nemovitá věc vydraže-
na v případně pokračující exekuce v další dražbě
podle ustanovení § 336m odst. 2 občanského
soudního řádu a jakou odměnu soudní exekutor
následně obdrží z výtěžku další dražby, může vést
maximálně k závěru, že soudní exekutor vydal
usnesení podle ustanovení § 336n odst. 2 ob-
čanského soudního řádu předčasně, což může mít
za následek jeho zrušení a vrácení věci soudnímu
exekutorovi se závazným pokynem, aby s roz-
hodnutím podle ustanovení § 336n odst. 2 ob-
čanského soudního řádu vyčkal do doby, než bude
jisté, zda a s jakým výsledkem ve vztahu k sanaci
odměny soudního exekutora proběhne další draž-
ba ve smyslu ustanovení § 336m odst. 2 ob-
čanského soudního řádu.

text: JUDr. PhDr. Stanislav Balík, Ph.D.

Stalo se...

■ Exekučně zabavená koncese

„Zajímavý případ právní udál se právě ve Vídni,“ referovaly Nové listy - neodvislý politický a národohospodářský týdeník ze dne 16. listopadu 1901. Do veřejné exekuční dražby přišla živnostenská koncese „kořalečnická“, který dlužil 6 000 a 2 300 korun. „Nejprve žádal věřitel o exekuci u obchodního soudu, který ji nepovolil, v důvodech uváděje, že „koncessi zabaviti nelze““. K odvolání věřitele však vrchní soud zemský rozhodnutí soudu prvního stupně změnil tak, že exekuci povolil. Podle názoru vrchního zemského soudu „spor týkal se zákonité formy, že koncesse nemůže býti z jedné osoby na druhou přenesena. Ale vrchní soud v §§ 231. a 341. exekučního řádu vynalezl, že také koncesse živnostenská může býti předmětem zabavení“. Povinný neuspěl ani v dalším řízení, poněvadž „pro zabavení koncesse pak se prohlásil i nejvyšší soudní dvůr“.

■ Statistika vkladů exekučního práva zástavního

Počty vkladů exekučního práva zástavního na nemovitostech za léta 1871-1921 přináší v tabulce č. 37 *Statistika soudnictví civilního z Čech, Moravy a Slezska za léta 1914-1921* vydaná v roce 1923 Státním úřadem statistickým. Údaje byly uváděny zprvu po desetiletích, posléze od roku 1900 po pětiletích a od roku 1911 každoročně. V letech 1871-1880 tak bylo exekuční právo na nemovitost vloženo v českých zemích ve 34 132 případech, z toho v Čechách v 23 323, na Moravě v 9 260 a ve Slezsku v 1 549 případech. Mezi lety 1901-1905 došlo v Čechách k 18 258 vkladům, na Moravě k 10 255 a ve Slezsku k 1 911, celkem tak k 30 424 vkladům zástavního exekučního práva. V roce 1921 bylo provedeno v Čechách 4 324, na Moravě 1 892 a ve Slezsku 293, tj. celkem 6 509 vkladů. Zatímco počet vkladů se ročně výrazně nelišil, peněžítá výše vkladů exekučního zástavního práva podle tabulky č. 37 během půlstoletí výrazně stoupla. Zatímco v letech 1871-1880 činila pro české země celkem 16 967 463 korun, za pouhý rok 1921 činila 173 316 919 korun, což kromě jiného svědčí i o nárůstu cen nemovitostí v uvedeném období.

■ Exekutor s měkkým srdcem

Za exekutora, „který má příliš měkké srdce“, označily Lidové noviny ze dne 9. listopadu 1928 pařížského exekutora Anatola Deiblera. Ten byl sice označován jako „Pán Paříže“, avšak „ukázalo se nedávno, že tento mocný muž, který slouží ještě ve svém 76. roce, měl až do nedávna příjmů ročně toliko 11 000 franků a že mu zvýšení na 18 000 franků vymohla jeho žena, která si došla na jeho představené a pod dívčím jménem svým je upozornila na nedostatečný plat Pána Paříže“. Zpráva dále uvedla, že zmíněný exekutor má sice na venkově majetek, ale ten mu nic nevynáší, poněvadž „si netroufá zvýšiti nájemné“.

■ Kreatura soudce

Deník Pokrok přinesl dne 18. prosince 1875 pod titulem *Opravy v ústrojí říše ruské* analýzu výsledků reformy po roce 1861, včetně soudnictví. „Exekutor je na Rusi pořád ještě kreaturou soudce, soudce kreaturou gubernátora, gubernátor kreaturou ministra. Moc soudní vykonává se na mnoze libovolně a panuje v dotyčných kruzích velká úplatnost a porušenost. Zlé toho následky objevují se ve všech poměrech státu a společnosti. Před nedávnem byl na př. z nenadání přednosta jednoho z odborů ministerstva vnitřních záležitostí za předsedu soudního (!) dvoru v Oděse komandován. Podobné přehmaty podkopávají důvěru v státní úřady. Intelektuelní a morální vlastnosti národa hynou při tom a místo nich zmáhá se beznadějnost, zoufalost, která jako mor se šíří. Nihilismus je jenom známkou, nikoliv výsledkem takovýchto poměrů,“ uvádí autor kriticky s odvoláním na spis bývalého ruského ministra Košeleva *Náš stav* vydaný již v autorově emigraci.

Představení nového exekutora

Mgr. Václav Vlášek

soudní exekutor Exekutorského úřadu v Písku

Povězte čtenářům Komorních listů, odkud pocházíte.

Pocházím z jižních Čech, z malebného města Písek, kde žiji od svého narození.

Jaká jste absolvoval studia a jakou odbornou praxi máte za sebou?

Studoval jsem na gymnáziu v Písku a následně na Právnické fakultě Univerzity Karlovy v Praze. Během studia jsem byl na praxi v advokátní kanceláři a poté na exekutorském úřadu doktora Hauerlanda. V roce 2010 jsem nastoupil jako exekutorský koncipient na Exekutorský úřad v Písku, posléze po složení exekutorské zkoušky v roce 2014 jsem pokračoval jako exekutorský kandidát. Od února 2022 jsem se stal zástupcem doktora Pazderky, soudního exekutora v Písku. Na pozici zástupce jsem vydržel až do převzetí Exekutorského úřadu v Písku, tedy do 1. 1. 2025.

Domluví se výborně německy a velmi dobře anglicky. Na exekutorském úřadu jsem jazykové znalosti využil jen málo, pouze při komunikaci s cizinci.

Publikační činnosti jsem se dosud nevěnoval, zaměřuji se spíše na praxi v exekučním a procesním právu.

S jakým záměrem či posláním byste rád exekutorský úřad vykonával?

Chci zajišťovat rychlý a účelný výkon exekučních titulů v případě nesplnění uložené povinnosti. Hlavní působíště je Písecko a okolní kraje. Chci udržet chod úřadu pro účastníky řízení, aby nemuseli kvůli exekucím cestovat do jiných vzdálenějších měst. Protože ekonomická situace je u malých exekutorských úřadů nepříznivá a přijatá legislativa exekuční proces nezjednodušuje, ne-

zrychluje, ale naopak prodražuje pro soudní exekutory, proto řada z nich zakončuje svou činnost.

Při výkonu činnosti se soustředím na dodržování doporučení a závěrů kontrolních orgánů, abych se vyhnul vysvětlování svého postupu nadřízeným orgánům a případně kárnému řízení. Jinak vzhledem k malé velikosti exekutorského úřadu se obtížně mohou specializovat na konkrétní oblast provádění exekucí.

Jsou se vznikem nového úřadu spojeny nějaké rozsáhlé povinnosti?

Já jsem měl tu výhodu, že jsem mohl přebrat fungující úřad, tudíž jsem o rozsahu povinností měl povědomí. Aby však mohl úřad úspěšně pokračovat v činnosti, bylo potřeba znovu v nové podobě uzavřít všechny smlouvy, bohužel to někdy vedlo k nedorozumění s poskytovateli služeb. Přesto je rozsah povinností veliký.

Kdy plánujete svůj úřad otevřít?

Úřad jsem otevřel 2. 1. 2025. Budoucím kolegům bych doporučil úřad otevřít o něco později než na první možný termín, protože vyřídit některé záležitosti dopředu nešlo. Zpracování nových smluv a přístupů k elektronickým systémům u veřejných subjektů obvykle trvá nějaký den, ba i týden. Při otevření úřad nemohl elektronicky komunikovat se všemi systémy veřejné správy. Končící soudní exekutor mi poskytl plnou součinnost, což mi výrazně pomohlo.

Úřad se nachází na stejné adrese, stěhovat jsme se nemuseli. Je to komfortní pro účastníky řízení, protože nemusí nový úřad hledat jinde. Několik kolegů pokračuje v práci se mnou, technické vybavení a software využíváme stejný. Vzhledem k nízkému počtu nových případů se exekutorský úřad personálně výrazně zmenšil. Chtěl bych úřad udr-

žet na stávající úrovni, zlepšení finančního stavu v blízké budoucnosti neočekávám. Zlepšení by bylo žádoucí v oblasti softwaru, aby rutinní úkoly mohly být provedeny automaticky a dosáhlo se vyšší efektivity práce i odbourání mechanických úkonů. Oprávněným jsme vděční za nové exekuční případy, uvítáme rovněž spolupráci s novými subjekty, aby se do budoucna zlepšila ekonomika úřadu.

Co si myslíte o současném postavení soudního exekutora?

Postavení soudního exekutora není stále dostatečně společensky uznávané. Na společenskou pozici notářů jsme se zatím nedotáhli, když použijí pro srovnání podobnou právnickou profesní skupinu. Dlužníci pochopitelně vnímají soudní exekutory negativně. Ke zlepšení stavu přispět lze, jde to ovšem obtížně. V médiích nacházíme většinou negativní zprávy spojené s exekucemi. Exekuční stav velmi poškozují trestní kauzy exekutorů, kteří jednotlivě selhali, ale negativní reakce občanů dopadá na celý stav a ne jen na viníky. Tak se dobrá práce ostatních exekutorů a Komory rázem znehodnotí. Politici si mohou před blížícími se parlamentními volbami vybrat pro diskuzi téma exekutorů nebo exekucí a případně ještě zhoršit naše postavení ve společnosti, pokud to bude zájmat voliče a nebudou lepší volební témata. Politici nám se zlepšením postavení nepomáhají.

Je něco, co byste rád udělal pro exekutorský stav, nebo co naopak očekáváte od kolegů nebo Komory?

Komoře děkuji za pomoc při zajištění nezbytných úkonů souvisejících s rozběhnutím úřadu, a to zejména těch technických, pomoc s registrací do všech možných agend apod. Se všemi zaměstnanci Komory byla rychlá komunikace a spolupráce.

Pro exekutorský stav se budu snažit drobnou běžnou prací budovat lepší obraz této profese u laické veřejnosti. Od kolegů a Komory očekávám dobrou profesionální spolupráci. Po rozběhnutí chodu úřadu mohu nabídnout své znalosti a schopnosti pro případnou práci v orgánech Komory.

Mgr. Václav Vlášek

soudní exekutor Exekutorského úřadu v Písku

text: Mgr. Petr Prokop Ustohal
tajemník Exekutorské komory ČR

Z jednání prezidia EK ČR

Pravidelné zasedání prezidia EKČR se odehrálo 4. 2. 2025 v Praze, v nových kancelářských prostorách na Anglické 20. Prezidium Komory se současně setkalo se soudními exekutory z Prahy a Středočeského kraje, aby společně diskutovali zejména o připravované legislativní úpravě, která počítá s automatickým převodem správy placení části pohledávek vydaných ve správním řízení na celní správu, což by předznamenovalo konec vymáhání těchto pohledávek soudními exekutory. Během jednání se řešily klíčové argumenty proti této změně, přičemž exekutoři i zástupci prezidia upozorňovali na možné negativní dopady na efektivitu vymáhání pohledávek a právní jistotu věřitelů. Diskutován byl také připravovaný pozměňovací návrh, jehož cílem je zmírnit dopady navrhované úpravy, a možnosti mediální strategie, která by pomohla osvětlit problematiku veřejnosti i zákonodárcům.

V rámci strategické komunikace prezidium diskutovalo o spuštění mediální kampaně k dané problematice, která by měla osvětlit klíčové aspekty připravované legislativní úpravy a její dopady. Smyslem této kampaně by bylo nejen informovat veřejnost, ale také získat širší podporu pro plánované změny mezi klíčovými aktéry v legislativním procesu. Prezidium se shodlo na tom, že je nezbytné vyvracet některé mýty o činnosti soudních exekutorů a zdůrazňovat přínosy jejich práce v kontextu veřejného zájmu. Stejně tak je třeba komunikovat známé nedostatky výkonu rozhodnutí ze strany Celní správy. Zvažována je rovněž spolupráce s odborníky na komunikaci a public relations, kteří by pomohli s efektivním cílením kampaně.

Podrobnosti z jednání prezidia (včetně úplného znění přijatých usnesení) jsou všem soudním exekutorům k dispozici na www.ekcr.cz, v části „Pro exekutory“. Výběr usnesení z posledních zasedání, jakož i rozhodnutí přijatých *per rollam* naleznete rovněž zde (text usnesení je redakčně krácen, případně upraven):

■ 6. 2. 2025 – PR/08/2025

Prezidium EK ČR **zveřejňuje** ve smyslu § 13 odst. 6 stavovského předpisu, kterým se stanoví postup při vyhlášení a organizaci výběrového řízení, v předepsaném rozsahu obsah protokolu o průběhu výběrového řízení na obsazení uvolněného Exekutorského úřadu Žďár nad Sázavou po soudním exekutorovi Mgr. Richardu Bednářovi seznam uchazečů vyřazených z výběrového řízení dle ustanovení § 12 odst. 4 stavovského předpisu (údaj dle § 13 odst. 2 písm. e) stavovského předpisu): Mgr. Jan Valoušek.

■ 11. 2. 2025 – PR/09/2025

Prezidium EK ČR **schvaluje** finanční příspěvek na organizaci „Setkání právníček 2025 (Partnerství projektu #PRVNÍCH100LET)“ ve výši 20 000 Kč.

Abstracts

Mgr. Ing. Antonín Toman

Low-fat enforcement II

The second part of the article on "low-fat enforcement" expands on the theoretical background presented in the first part. The author presents the possible design of the various stages of the whole procedure and points out potential or required differences from the standard enforcement procedure. At the same time, he attempts to put the "low-fat enforcement" in its context of the entire law enforcement system. It also includes general thoughts on the costs associated with the administration of enforcement procedures and the necessity of a more comprehensive revision of the fee regulation.

p. 12

Mgr. Olga Zumrová

The State Agricultural Intervention Fund: Execution on agricultural subsidies

Execution on agricultural subsidies is a specific area of the enforcement of receivables that is subject not only to Czech legislation but also to the legislation of European Union. Subsidies provided by the State Agricultural Intervention Fund (SAIF) are bound by strict rules and therefore are not easily subjected by an execution order. The article focuses on the possibilities and limitations of execution in this area. It also explains how to find out whether the debtor receives any subsidies and what kind of information can SAIF provide via cooperation with Judicial Officer.

p. 19

Mgr. Bc. Pavel Škrabal

Selected problematic aspects of the postponement of execution of movables from the Judicial Officer's point of view

Due to its limited scope this text deals with an analysis of only few selected aspects of the legislation on a relatively new reason for postponement of execution that relates to the execution of movable property; that all from the Judicial Officer's point of view. It describes possible basics of application of the relevant legislation while using empirical knowledge gained by its practical application. The article also presents possible modification of Judicial Officer's procedures or the legislation itself.

p. 27

Table of contents

1	EDITORIAL	3
2	ABSTRACTS	6
3	INTERVIEW	
	JUDr. Lenka Bradáčová, Ph.D.: New ways of cooperation between Judicial Officers and Public Prosecution	7
	Mgr. Libor Vaculík and Mgr. Ing. Antonín Toman	
4	ARTICLES	
	Low-fat enforcement II	12
	Mgr. Ing. Antonín Toman	
	The State Agricultural Intervention Fund: Execution on agricultural subsidies	19
	Mgr. Olga Zumrová	
	Impact of the Insolvency Act amendment on the activities of the Insolvency Administrator	21
	Mgr. Lukáš Stoček, LL.M., MBA	
	Interview with AI: Give me a job I can do and focus on what you are irreplaceable at	23
	Mgr. Olga Černá	
	Selected problematic aspects of the postponement of execution of movables from the Judicial Officer's point of view	27
	Mgr. Bc. Radek Škrabal	
5	JURISPRUDENCE	
	Court rulings on executions	33
	Mgr. David Hozman	
6	FROM HISTORY	
	It happened...	42
	JUDr. PhDr. Stanislav Balík, Ph.D.	
7	NEWS FROM THE CHAMBER	
	The introduction of a new Judicial Officer	43
	Mgr. Václav Vlášek	
	From the meetings of the presidium of the National Chamber of Judicial Officers of the Czech Republic	45
	Mgr. Petr Prokop Ustohal	
8	ABSTRACTS	46

Tiráž

Šedesátéprvní číslo
www.ekcr.cz

vzor citace

PŘÍJMENÍ J. Název článku. Komorní listy.
04/2024. Praha:
Exekutorská komora ČR, 2017, s. xxx.
MK ČR E 19153

redakční rada

prof. dr. Armanas Abramavičius (Litevská
republika)
JUDr. PhDr. Stanislav Balík, Ph.D.
JUDr. Stanislava Kolesárová (Slovenská
republika)
prof. JUDr. Alena Macková, Ph.D.
Mgr. Jan Mlynarčík
Mgr. Petr Sprinz, Ph.D., LL.M.
Mgr. Pavel Tintěra
Mgr. Ing. Antonín Toman
Mgr. Petr Prokop Ustohal
Mgr. Andrea Říhová, LL.M.
Mgr. Libor Vaculík

redakce

Silvie Kratochvílová
Dana Chalupová
Mgr. Olga Černá

MK ČR E 19153
Registrace Ministerstva kultury ČR
ISSN 1805-1081 (print), ISSN 1805-109X (on line)

Komorní listy (print i on-line) jsou zapsány na Seznamu recenzovaných neimpaktovaných periodik vydávaných v České republice.

Publikování, pořizování kopií tohoto časopisu a jejich šíření třetí osobou je bez písemného souhlasu redakční rady Komorních listů či vydavatele zakázáno. Zakázáno je též publikování, pořizování kopií jednotlivých článků a jejich šíření třetí osobou bez písemného souhlasu redakční rady Komorních listů a autora příslušného textu. Uvedené se vztahuje na tištěnou i elektronickou verzi časopisu.

Komorní listy produkuje, vydává a distribuuje Exekutorská komora České republiky.

Časopis je dostupný také v ASPI.

adresa redakce

Exekutorská komora České republiky
IČ: 709 40 517
Komorní listy, Anglická 20
120 00 Praha 2

kontakt

Tel.: + 420 210 311 000
e-mail: redakce@ekcr.cz

překlad

Mgr. Libor Vaculík

tisk

dhMedia, s.r.o.
Zdarma
Náklad 800 ks
Vychází čtvrtletně
Datum vydání – 1. 4. 2025

CENTRÁLNÍ DESKA ŠETŘÍ PENÍZE EXEKUTORŮ

Už jste ji vyzkoušeli?

Ověřte si u svého dodavatele softwaru, zda vám zpřístupnil **Centrálnídesku**.

Jejímu užíváním **ušetříte náklady svého úřadu**.

Je pro vás **ZCELA ZDARMA!**

Centrální deska představuje jednotné, jednoduché a moderní řešení pro automatizované vyvěšování písemností jak na Centrální úřední desce (§ 125a ex.ř.), tak na Lokální desce soudního exekutora, která je veřejnosti k nahlížení v sídle vašeho úřadu.

VÝHODY CENTRÁLNÍ DESKY

VŠE NA JEDNOM MÍSTĚ Centrální deska plně nahrazuje jednotlivé úřední desky soudních exekutorů. Centrální deska navíc slouží i k povinnému vyvěšování výzev podle § 56a a § 56b ex.ř. Pokud má exekutor povinnost podle zákona vyvěšovat výzvy podle § 56a a § 56b ex.ř., je nasnadě spojit příjemné s užitečným a vyvěšovat zde i ostatní písemnosti, které musí být vyvěšeny způsobem umožňujícím dálkový přístup.

BEZPEČNOST Po stránce technické i bezpečnostní dostávají obě desky všem požadavkům a nejnovějším standardům.

INTEGRITA Oba moduly splňují veškeré zákonné požadavky. Pracují bez zásahu do vyvěšovaného souboru a bez porušení integrity vyvěšovaného dokumentu. Samozřejmostí je otestované napojení na běžné informační systémy soudních exekutorů.

CENTRÁLNÍ ŘEŠENÍ Mizí závislost na externích dodavatelích, případně náklady na vývoj a udržování vlastních in-house řešení.

ZCELA ZDARMA Exekutorská komora vyvinula toto řešení exkluzivně na míru exekutorským úřadům a nabízí ho bez jakýchkoliv poplatků. Na rozdíl od komerčních produktů třetích stran jej můžete využívat zcela zdarma, a to prostřednictvím přihlašovacích údajů, které již nyní máte k dispozici pro účely vyvěšování na povinném modulu „Centrální úřední deska“.

www.centralnideska.cz

Pevně věříme, že toto jednotné řešení zjednoduší plnění vašich povinností a v nynější ekonomicky náročné době uspoří náklady, které musíte zbytečně vynakládat za služby třetích stran. Ověřte si tedy u svého dodavatele softwaru přístup na Centrální desku.

Neváhejte se na nás obrátit s jakýmkoliv dotazem.

tel. +420 210 311 000 (Helpdesk)

e-mail: admin@centralnideska.cz

CENTRÁLNÍ ÚŘEDNÍ DESKA

- zdarma pro všechny exekutory -

www.centralnideska.cz

vše na jednom místě | integrita | bezpečnost
centrální řešení | zcela zdarma

tel. +420 210 311 000 (Helpdesk)

e-mail: admin@centralnideska.cz